

KOOR

KEHITYSYHTEISTYÖTÄ KULTTUURIA & TIEDONVÄLITYSTÄ

1/2008

All we need is love
Paljon porua, vähän villoja
Sad day for Mama Suubban
Howsha suldaanka iyo xilka saaran
Etelä-Sudanissa elämä palaa uomilleen rauhan tultua
Amnesty tutkii ja toimii
Unohdetut kriisit
Oh My Gosh, Pirates!

Somalian konfliktien taustaa itsenäistymisen jälkeisenä aikana

- 1960 Britannian ja Italian Somalimaat yhdistyvät itsenäiseksi Somalian tasavallaksi
- 1963-4 Kenia itsenäistyy 1963, Somalialla rajakiistoja Kenian ja Etiopian kanssa
- 1969 Vallankaappaus, Mohamed Siad Barre nousee presidentiksi
- 1970 Somaliasta sosialistinen tasavalta, laaja kansallistamisohjelma
- 1974-5 Somalia liittyy Arabiliittoon, kuivuuskausia, nälänhätä
- 1977 Somalia valtaa Ogadenin alueen Etiopiassa
- 1978 Somalijoukot ajetaan Etiopiasta Kuuban ja Neuvostoliiton tuella
- 1981 Barren hallintoa vastustava oppositio alkaa voimistua
- 1988 Rauhanneuvottelut Etiopian kanssa, sisällissota alkaa pohjoisesta
- 1990 Sisällissota yltää Mogadishuun, ulkomaiset kehitysyhteistyöhankkeet ja niiden työntekijät evakuoidaan, pakolaisvirrat suuntautuvat naapurimaihin ja kauemmas.
- 1991 Barre lähtee maanpakoon; Somalimaa julistautuu itsenäiseksi. Vallanvaihto Etiopiassa.
- 1992 Sisällissodan ja kuivuuden aiheuttama nälänhätä suuressa osassa maata, USA ja YK aloittavat operaation "Restore Hope"
- 1995 YK:n rauhanturvaajat poistuvat maasta epäonnistuttuaan tehtävissään. Somalia jää vaille keskushallintoa ja turvattomaksi.
- 1998 Puntinmaa julistautuu autonomiaksi. Etiopian ja Eritrean välillä rajasota.
- 1999 Sudanissa alkaa pitkäaikaiseksi osoittautuva poliittinen kriisi. Öljyä aletaan viedä.
- 2000 Klaanijohtajien kokous Artassa muodostaa uuden hallituksen. Presidentiksi valittiin Abdulkassim Salat Hassan.
- 2001 Etiopian tukemina osa sotapäälliköistä asettuu hallitusta vastaan. Somalimaassa kansanäänestys tukee itsenäistymistä. Sudanissa etelä ja pohjoinen neuvotteluihin.
- 2002 Sotapäälliköt ja väliaikainen hallitus (TFG) solmivat aselevonrauhanneuvottelut. Keniassa vaihtuu valta. Daniel arap Moi väistyy, Mwai Kibaki tulee presidentiksi.
- 2003 Rauhanneuvottelut ajautuvat kriisiin. Uudet neuvottelut käynnistetään Keniassa ja heinäkuussa somalijohtajat sopivat liittovaltion perustamisesta. Somalimaassa Dahir Riyale Kahin voittaa niukasti presidentinvaaleissa. Sudanissa Darfurin tilanne kiristyy.
- 2004 Läpimurto rauhanneuvotteluissa: sotapäälliköt, klaanijohtajat ja poliitikot sopivat väliaikaisesta peruskirjasta ja parlamentista. Parlamentti valitsee presidentiksi Abdullahi Yusufin, pääministeriksi Ali Gedi. Darfurista puhutaan kansanmurhana.
- 2005 Presidentti, hallitus ja parlamentti kotiutetaan Nairobista. Keskushallinto sijoittuu Jowhariin. Somalimaassa parlamenttivaalit. Sudanisissa rauhansopimus voimaan.
- 2006 Parlamentti kokoontuu ensimmäiseen Somalian istuntoonsa Baidoan, minne myös hallitus siirtyy. Kuivuus aiheuttaa pakolaisvirtoja. Shariatuomioistuinten liiton (UIC) joukot valtaavat alaa etelä-Somaliassa. Kesäkuusta alkaen tilanne rauhoittuu. Syyskuussa Sudanissa aloitetut neuvottelut väliaikaisen hallinnon ja islamistien kesken kariutuvat. Marraskuussa tulvat aiheuttavat tuhoa Keniassa ja Somaliassa. YK:n turvallisuusneuvosto päättää lähettää Somaliaan 8 000 rauhanturvaajaa. Joulukuun lopulla TFG Etiopian sotavoimien avulla valtaavat Mogadishun ja UIC:n joukot hajoavat.
- 2007 Tammikuussa hallitus julistaa vastarinnan takia maahan poikkeustilan. Maan sisäinen pakolaisuus lisääntyy ja Kenia sulkee rajansa. Avustusjärjestöjen toimintaedellytykset heikkenevät. Ensimmäiset rauhanturvaajat saapuvat. Ruokaturva heikkenee. Maaliskuun lopulta alkaen kapinallisten ja hallituksen välille syntyy taisteluita, joissa etiopialaisten asevoima aiheuttaa paljon hävitystä Mogadishussa ja ehkä tuhansia ihmisuhreja. Huhtikuun aikana lähes puoli miljoonaa asukasta siirtyy turvaan kaupungin ulkopuolelle ja syntyy vaikea humanitaarinen kriisi. Toukokuussa hallitus nimittää sotapäälliköitä vastuutehtäviin ja epävakaus jatkuu. Hallitus jatkuu ahdistelee jatkuvasti mediaa. Merialueilla kaappauksia. Heinäkuussa alkanut rauhan- ja sovinnontekokonferenssi päättyi tuloksettomana. Syksyn aikana aseelliset yhteenotot jatkuvat ja lisää väkeä pakenee kaupungista. Lokakuussa pääministeri Ali Gedi eroaa ja pääministeriksi tulee Nur Hassan Hussein. Marraskuussa arvioidaan yli miljoonan olevan pakosalla ja elävän vailla turvaa. Joulukuussa Kenian kiistellyt presidentinvaalit käynnistävät levottomuuksia.
- 2008 Tammikuussa YK jatkaa rauhanturvaajiensa mandaattia Eritrean ja Etiopian rajalla. Sudanin Darfurissa YK:n ja AU:n yhteinen rauhanturvaamisoperaatio. Humanitaarinen kriisi Somaliassa vaikeutuu ja satunnaisia taisteluita käydään eri puolilla maata. USA tekee ilmaiskuja. Somalimaassa valmistellaan paikallisia ja presidentinvaaleja.

KOOR 1-2008

Somalian konfliktien tausta, 2
PÄÄKIRJOITUS, 3
Paljon porua, vähän villoja, 4
Mitä isot edellä, sitä pienet perässä, 4
Uskonnollisia ja perinteisiä johtajia, 5
Kenian vaikeudet johtuvat köyhyyden noidankehästä, 6
Varasjohtajat tuhoavat Afrikan, 7
Somalia's Chance, 8-9
Hiljainen kriisi, 10
UNFPA Statistics, 10
Maailman lasten tila 2008, 11
PUSH for change, 11
AMAN - uusi lehti somalinaisille 12
Etelä-Sudanissa elämä palaa, 14
Amnesty on Somalia, 16
Amnesty tutkii ja toimii, 17
Syyskuun yhdestoista, 17
EU panostaa apua myös, 18
Humanitaarisen avun, 19
Providing humanitarian, 20
Oh, My Gosh, Pirates, 21
Somalia, Afghanistan, 22
Of the tamarind and, 22
Sad day for Mama Suubban, 23
Top economist calls for massive, 24
The affordable Chinese, 24
Howsha suldaanka iyo, 25
Naiset häviävät, kun, 26
Tietoa ja palvelua, 26
Pirkko Kourulan rahasto, 27
Yhteystietoja

Etukannen kuva Maija Kajava

KOOR (Kamelinkello)
Suomalainen somalilehti
www.koor.fi

Julkaisija Suomi-Somalia seura ry
Yhteystiedot PL 242, 00121 HKI
Sähköposti info@koor.fi,
suomi-somalia.seura@pp.inet.fi
Kultti ry:n jäsen

Vastaava päätoimittaja
Inari Virmakoski
Toimitus ja taitto
Maija Kajava
Mohamed-Nur Mohamud

Kirjapaino Cosmoprint, Espoo
ISSN 1239-3169

“All we need is love,
all we need is love,
all we need is love...”

Kuva: Volunteer for Medical Service

Afrikka tarvitsee vain sitä samaa mitä me tarjoamme omien aluepoliittisten tukiemme muodossa niille suomalaisille tai eurooppalaisille, jotka ovat jääneet tädäläisen “kehityskuilun” taakse.

Kun aliekkehityksen taustoja analysoidaan sotaa käyneissä maissa, samat asiat; lasten turvattomuus, koulutuksen puuttuminen jopa useilta sukupolvilta, huonot terveysolot, hygienian ja ruuan sekä puhtaan veden puuttuminen johtavat köyhyyskierteen jatkuvaan hornanspiraaliin. Mikään näistä puutteista ei ole mitätön pikku seikka. Esimerkiksi tyttöjen koulutus vaikuttaa koko kansakunnan tulevaisuuteen koska naisista tulee äitejä jotka kasvattavat seuraavan sukupolven arvoihin joita ovat itse oppineet kunnioittamaan. Poikien elämä suuntautuu sotaleikkien kautta kuljeksivaan joutilaisuuteen jolleivät he saa mahdollisuutta oppia elämää ylläpitäviä taitoja.

Kun ihmisille tulee nälkä, toivo demokratiasta ja poliittisesta vakaudesta muuttuu vaatimukseksi ruuasta. Afrikkalaisille tärkeintä on toimeentulo siinä missä muidenkin mantereiden ihmisille ja suurin ongelma on ylipäättään säilyä hengissä.

Useat tämän lehden artikkelit käsittelevät köyhyyden syitä ja seurauksia sekä Somaliassa että muissa Afrikan valtioissa. Toivon lukijoilta kärsivällisyyttä ja innostusta perehtyä artikkeleihin koska näkökulmat vaihtelevat ja luovat mielipiteiden kaleidoskoopin.

Eljas Branderin muistolle

Tuberkuloosin hoito on muuttunut 1900-luvun alun ajoista. Suurin muutos on hoitoajan lyhentyminen kuuteen kuukauteen entisen vuoden mittaisen hoidon sijaan.

Suomen Tuberkuloosin Vastustamisyhdistys lähti kehittämään Somalian hoito-oloja ja käytti rohkeasti uutta lyhyttä hoitomuotoa tuberkuloosin kitkemiseksi maasta.

Eljas Brander, joka oli alusta asti mukana kehittämässä Somalian tuberkuloosihoitohanketta, kuoli joulukuussa 2007. Hänen valvonnassaan kehitettiin nykyaikainen mikrobiologinen laboratoriojärjestelmä ja organisoitiin koulutus Somaliassa. Vaikka sisällissota katkaisi hyvin alkaneen hoitotyön, koulutuksen saavutukset kantavat yhä.

Eljas Brander teki lyhyen työjakson Qoryooleyn pakolaisleirillä. Hänen kiinnostuksensa ja ystävällinen persoonansa teki vaikutuksen somali lääkäreihin, hoitajiin ja potilaisiin. Työolot olivat vaatimattomat mutta kuumen pienen vastaanottopömpelin suojissa Eljas teki innostuneena potilastyötä ja näytti esimerkkiä kollegoilleen, jotka oppivat arvostamaan häntä.

Pienillä on merkitystä

Äitiysklinikka Afgoissa on osoittanut että suuren hädän keskellä pieni valopilkku voi tuottaa iloa ja turvaa sekä synnyttävälle äideille että vauvoille. Kätilöiden työ on korvaamatonta ja klinikka on osoitus siitä, että toivottomuus ei ole vallannut kaikkia. Tähän mennessä on syntynyt jo yli 2000 vauvaa koulutettujen kätilöiden hyvässä hoidossa. Suomi-Somalia Seura jatkaa paikallisen organisaation VMS (Volunteers for Medical Service) tukemista.

Hyvää Maailmankylää ja hyvää kesää
Inari Virmakoski

Paljon porua, vähän villoja

Viime vuoden marraskuussa nähtiin Somalian poliittiseen pattitilanteeseen syntyvän uuden pienen toivon mentävän aukon, mutta kuinkas sitten kävikään? Edelleenkin BBC päättää useimmat raporttinsa Somaliasta lauseeseen, jossa todetaan maan olleen vailla keskushallintoa vuodesta 1991 alkaen. Erilaisissa ulkoa johdetuissa rauhanprosesseissa, joita voitaisiin nimetä jo kai kymmenittäin, on yritetty sovittaa sisällissodan henkisesti ja fyysisesti raunioittamaa maata uuteen kuosiin.

Poliittisesti sitoutumattoman uuden pääministerin Nur Hassan Husseinin tehtävä sovittelijana on vain yksinkertaisesti mahdoton. Rauhasta pidetään paljonkin porua, mutta todellisuudessa Somaliasta on rakentunut omalaatuisensa katastrofinsieto- ja ylläpitojärjestelmä, jossa 'poliittisia' päätöksentekijöitä eivät maan tulevaisuus tai sen asukkaiden kärsimykset voisi vähempää kiinnostaa.

Maan sisäinen pakolaisuus on ylittänyt kauan sitten miljoonan onnetoman ja osattoman rajan. Kansainvälistä apua on vaikea saada perille. Rosvoilu maalla ja merellä jatkuu, aseet ja väkivalta rehottavat, turvattuus lisääntyy.

YK:n erityislähettiläs Ahmedou Ould-Abdallah on muiden mukana esittänyt voimakkaita vetoja humanitaarisen kriisin ratkaisemiseksi ja maanittellut poliittisiksi ratkaisuntekijöiksi ajateltuja tahoja yhteisiin neuvotteluihin Djiboutiin. Neuvottelut päättyivät nopeasti näennäisen tuloksettomina, mutta niitä päätettiin jatkaa touko-kesäkuun vaihteessa. Viime päivinä Ahmedou Ould-Abdallah on päättänyt tehdä uudenlaisen avauksen ja luvannut YK:n tukevan Etiopian joukkojen vetäytymistä neuvottelujen käynnistyttyä. Miehitäjien ylivuotinen läsnäolo on ollut alusta lähtien kuin suuri kengässä hiertävä kivi tavallisen asujamiston mielissä ja ihmisoikeusjärjestöt ovat toistuvasti raportoineet väliaikaisen hallinnon ja erityisesti etiopialaisten joukkojen julmuuksista ja vakavista rikkomuksista siviiliväestöä vastaan.

Somalit ovat asuttaneet Afrikan karua sarvea jo vuosituhsien ajan. Perinteinen paimentolaistalous on osoittanut kestävyytensä ja selviytymiskyynsä monimuotoisten kriisienkin aikana. Koskaan aiemmin ei kuitenkaan ole jouduttu todistamaan kokonaisen kansakunnan monikymmenvuotista sukellusta täydelliseen sekasortoon.

Toimittaja Jeffrey Gettleman onkin koskettavasti todennut, että huolellisesti vaalittu henkisen kulttuuriperinnön kudelman on muuttunut kipeänkarheaksi arpikudokseksi.

Mutta ei ole tämä ole koko totuus somaleista ja somalikulttuurista. Somalimaassa eletään jo toivon aikoja. ja maailmanlaajuisessa diasporassa syntynyt lahjakas sukupolvi voi jonakin päivänä palata kotiin ja luoda uuden uljaan Somalian. Suomalaisen runoilijan sanoin 'ei paha ole kenkään ihmisen, vaan toinen on heikompi toista'. Huomenna on aina uusi päivä.

Maija Kajava

Mitä isot edellä, sitä pienet perässä

Jowharissa lapset leikkivät perinteistä rosvoa ja poliisia aivan itse keksimiseen roolein – toiset ovat islamisteja, toiset etiopialaisia. Leikkissä 'islamistikapinalliset' rakentavat tiesulkuja ja ryöväävät ohikulkijoita leikkiasein.

Viime viikkoina tosielämän kapinalliset – joita kutsutaan al-Shababeiksi – ovat hyökänneet moneen otteeseen etiopialaisten sotilaiden kimppuun.

Etiopialaiset sotajoukot ovat Somaliassa tukeakseen väliaikaista hallitusta.

Al-Shababistien taktiikka on käydä käsiksi ajoneuvoihin, ottaa väliaikaisesta haltuunsa, tappaa hallituksen sotilaita ja varastaa näiden aseita ja taas vetäytyä taka-alalle.

Jowharissa on nähty moniakin tällaisia ryöstöretkiä viime aikoina, mutta silti BBC:n siellä asuva toimittaja Ibrahim Moalimu hämmäntyi kun näki alle 10-vuotiaiden lasten leikkivän kapinallisia ja kertovan keppiensä olevan kranaattisulkuja ja rynnäkkökiväärejä

Poikaryhmän päällikkö, 11-vuotias Abdi, kertoi että koulut ovat saaneet jäädä. Nyt he ovat olevinaan al-Shababisteja ja että isona heistä tulee oikeita taistelijoita. YK on todennut, että Somalia on maailman pahin paikka kasvaville lapsille.

UNICEF, YK:n lastenjärjestö on vaatinut, että maahan luodaan turvavyöhykkeitä niille puolelletuista miljoonalle lapselle, joiden elämään konfliktit ovat jättäneet jälkensä.

Etiopialaiset joukot ratsasivat huhtikuussa maan pääkaupungissa Mogadishussa toimivan moskeijan ja pidättivät yli neljäkymmentä nuorta poikaa, joiden väittivät osallistuneet kapinallisten koulutuksiin.

Somaliassa ei ole ollut toimintakykyistä hallitusta vuoden 1991 jälkeen.

KOOR – BBC 16.5.2008

Uskonnollisia ja perinteisiä johtajia tarvitaan rakentamaan Somalian rauhaa

”Somalian sotijat alkaisivat neuvotella, jos Somalia vain jätettäisiin etsimään ratkaisua ongelmaansa”, sanoo Kirkon Ulkomaanavun asiantuntija Mahdi Abdile.

Abdilen ei kauan tarvitse miettiä vastausta kysymykseen, miten Somalian kapinalliset ja väliaikaishallitus saataisiin keskustelemaan, saati sopimaan rauhasta. Abdile kertoi näkemyksistään huhtikuussa Helsingissä järjestetyssä seminaarissa, jossa Suomen somalialaisyhteisön jäsenet, somalialaiset vieraat ja suomalaiset asiantuntijat pohtivat Somalian rauhan edellytyksiä. Seminaarin järjesti Puolueiden kansainvälinen demokratia-yhteistyö Demo ry yhdessä HORN Organisation for Peace and Democracy, Solidaarisuuden ja Kansalaisjärjestöjen konfliktinehkäisyverkosto KATUn kanssa.

Somaliassa riehuu parhaillaan sisällissota, jota pidetään klaanipohjaisena ja jossa vastakkain ovat maan väliaikaishallinto ja Islamilaisten tuomioistuinten neuvosto. Väliaikaishallitus otti vallan vuoden 2006 lopulla, tuomioistuinten neuvoston hallittua maata puolisen vuotta. Ennen neuvostoa maa oli keskenään taistelevien klaanijohtajien hallussa.

Nykyinen väliaikaishallitus ei kuitenkaan taistele yksin. Sitä tukevat sekä Yhdysvallat että Somaliassa olevat Etiopian joukot. Ja juuri tätä Abdile tarkoittaa: Etiopian ja Yhdysvaltain pitäisi pestä kätensä Somalian asioista, jotta somalialaiset voisivat alkaa keskustella rauhasta.

Somalimaasta mallia

- Somalialla on sodasta huolimatta myös vahvuuksia, joista rauhanponnisteluissa ammentaa. Ensinnäkin maassa on vahva perinteinen malli konfliktien ratkaisemiseksi, Abdile sanoo, ja vain sen avulla rauhasta voidaan rakentaa pysyvä.

Perinteen mukaan kiistat ratkotaan

syytteiden ja tuomioiden sijaan kompromisseja hiomalla, sovittelemalla ja anteeksi antamalla. Lisäksi perinteiseen malliin kuuluu yksi vahvuus ylitemuiden: uskonto.

Tähän mennessä se on varsinkin Pohjoisessa nähty Somalian konfliktin polttoaineeksi, mutta nyt on aika ajatella toisin, Abdile vaatii. Uskonnolliset johtajat pitää päästää rauhanneuvottelijoina.

Uskonnollisia johtajia pidetään Somaliassa aitoina yhteisöjensä edustajina, ja uskonnollisen vakaumuksen katsotaan vahvistavan heidän oikeudentuntoaan. ”Jos 2000-luvulla ollaan aidosti kiinnostuneita rauhasta, uskontoa ei voida jättää huomiotta”, Abdile sanoo ykskantaan.

Lisäksi Somalialla on naapurissaan Somalimaa, maan itsenäiseksi julistautunut ja verrattain rauhallinen pohjoisosa. Se on vahvuus, jota Somalia voisi hyödyntää mallia ottamalla.

Somalimaassa rauhasta neuvottelivat nimenomaan kansan perinteiset johtajat ja klaanipäälliköt, sanoo Mohamed Abdi. Hän on niin sanottu Suldan, yksi Somalimaan perinteisistä johtajista. Rauhanneuvottelujen lisäksi perinteiset johtajat osallistuivat myös Somalimaan perustuslain hahmottelemiseen. Näin he paitsi ylläpitivät maan perinteisiä hallintorakenteita, olivat myös muuttamassa poliittista kultuuria klaanipohjaisesta demokraattiseksi.

Somaliassa vastaava muutos voi kuitenkin pahimmillaan nousta rauhan esteeksi.

Klaanit ja puolueet rinnakkain ja limittäin

Seminaaripuhujien mukaan demokratisoituminen ei pyyhi klaanijärjestelmää pois, eikä sen ole tarkoituskaan. Sen sijaan järjestelmien pitäisi pystyä elämään limittäin esimerkiksi niin, että klaanit löytäisivät edustajansa puolueista.

Ongelmalliseksi traditionaalisen ja modernin järjestelmän yhteiselo muut-

tuu, jos klaanit eivät katso puolueiden edustavan itseään tarpeeksi tai oikein. Lisäksi sovunhierontaa voi vaikeuttaa se, että klaanijohtajat ovat lähes poikkeuksetta olleet mukana konfliktissa. Useimmiten klaanijohtajat on vielä vedetty väkivaltaan väkisin, huomauttaa hallitustenvälisen demokratiajärjestön IDEAn ohjelmajohtaja Mark Salter. Siksi klaanijohtajat voivat vielä konfliktin jälkeenkin olla kansansa silmissä puolueettomia johtajia, vaikka muiden muassa poliittiset johtajat saattavat kyseenalaistaa klaanivallan oikeutuksen. Niinpä ”kaikkien pitää saada rauhanneuvotteluissa kertoa oma totuutensa”, Salter sanoo.

Omanlaisensa totuus Somalian rauhanrakentamisesta lienee myös yhteiskunnan hiljaisilla, naisilla. Heidän asemaansa liittyy kolmas perinteisen ja demokraattisen hallinnon ristiriita: Miehet johtavat somalialaisessa yhteiskunnassa kaikkea, aina klaaneista uskonnollisiin yhteisöihin ja politiikkaan. Rauhanprosessi voi kuitenkin onnistua vain, jos demokratisoitumisessa on mukana puolikkaan sijaan koko kansa.

Siksi naisten pitää uskaltaa asettua ehdolle, muodostaa puoluerajat ylittäviä järjestöjä ja äänestää toisia naisia, sanoo tutkija ja Suomen 1325-verkoston puheenjohtaja Päivi Mattila. Turkulainen kunnanvaltuutettu Roda Hassan (vihr) puolestaan puhuu myös miesten asenteiden muuttamiseksi: ”Jos jokainen somalialainen mies kannustaisi tämän tilaisuuden jälkeen vaimo-
aan, äitiään, siskojaan ja tyttäriään politiikkaan, pieni teko voisi vaikuttaa paljon.”

Anna-Kaisa Hiltunen
demofinland.org 29.4.2008

DEMO (Puolueiden kansainvälinen demokratia-yhteistyö ry) on suomalaisten eduskuntapuolueiden vuonna 2006 rekisteröity yhteistyöjärjestö. Se toimii demokratian edistämiseksi tukemalla suomalaisten puolueiden ja kehitysmaiden poliittisten liikkeiden välisiä yhteistyöhankkeita.

Matti Kääriäinen

Kenian vaikeudet johtuvat köyhyyden noidankehästä

Kenia on joulukuussa pidettyjen vaalien ja niitä seuranneiden levottomuuksien jälkeen ollut viestimissä paljon esillä. Levottomuuksien syinä on pidetty ensisikkin heimojen välistä valtataistelua, toiseksi yhteiskunnallisen tasa-arvon puutetta: puolet väestöstä elää äärimmäisessä köyhyydessä pienen eliitin nauttiessa länsimaisittainkin poikkeuksellisesti yltäkyläisyydestä.

Kolmantena syynä on mainittu laajamittainen korruptio, joka estää instituutioita, myös oikeuslaitosta, toimimasta tehokkaasti.

Ongelma Keniassa, kuten monessa vastaavassa Afrikan maassa, on kuitenkin paljon laajempi. Afrikan ongelmiin ei tunnu löytyvän pysyviä ja toimivia ratkaisuja siksi, että Afrika on jäänyt kehityksessään niin kauas muun maailman jälkeen.

Globaali talous ei juuri hyödytä Afrikkaa, vaan maanosa on ajautunut jonkinlaiseen pysähdyksen tilaan. Afrikasta puuttuvat usein vahvuudet, joita osallistuminen globaaliin talouteen edellyttää: toimiva yhteiskunta ja infrastruktuuri, poliittinen vakaus, koulutettu väestö ja toimivat markkinat.

Afrikkaan on pitkäaikaisen kehityksen tuloksena syntynyt niin sanottu köyhyyden noidankehä. Siinä heikko talous synnyttää laajamittaista köyhyyttä, joka puolestaan huonontaa ympäristöä kasvavan väestönpaineen alla; tämä kaikki tuhoaa entisestään elämisen edellytyksiä ja kiihdyttää ympäristötuhoa.

Länsimainen demokratia ja sen keskeinen tunnusmerkki, vaalit, eivät ratkaise Afrikan ongelmia. Kiina ja Intiakaan eivät ole rakentaneet talouskasvuun länsimaisen demokratian pohjalle. Siksi Keniaan kehitystä ei tulisi tarkastella vain länsimaisesta näkökulmasta, vaan pyrkiä löytämään ratkaisuja, jotka juuri nyt olisivat Afrikalle tärkeitä ja helpottaisivat keskeisiä kehitysongelmia.

On kyettävä näkemään Afrika

osana sitä maailmaa, jonka me kaikki tarvitsemme ja jonka me kaikki haluamme säilyttää. Afrika tarvitsee periaatteessa vain sitä samaa, mitä me tarjoamme omien aluepoliittisten tukiemme muodossa niille suomalaisille tai eurooppalaisille, jotka ovat jääneet syystä tai toisesta täläläisen "kehityskuilun" taakse. Eli riittäviä tulonsiirtoja ja mahdollisuutta osallistua globaaliin talouteen tasavertaisesti muiden kanssa.

Usein kuulee sanottavan, että Afrikkaan on "kaadettu" valtavasti rahaa, joka on vain päätynyt korruptoituneen eliitin taskuihin saamatta aikaan kehitystä. Tällöin unohdetaan mittasuhteet. Afrika on yli 50 valtion ja lähes miljardin ihmisen rutiköyhä manner.

Suomen Afrikkaan antama apu on ollut omiin aluepoliittisiin tukiiimme verrattuna mitätöntä. On eletty sellaisen harhan vallassa, että Afrikassa voidaan kouluttaa sairaanhoitaja tai rakentaa koulu sadasosalla siitä summasta, minkä itse siihen tarvitsemme.

Emme kykene ymmärtämään afrikkalaista todellisuutta ja keskitymme vain toistamaan itsellemme tärkeitä asioita, kuten demokratiaa ja sen ilmenemismuotoja. Afrikalaisille tärkeintä on toimeentulo ja monille suurin ongelma on, miten säilyä ylipäätään hengissä.

On hyvä muistaa, että monet arvot liittyvät yhteiskunnan kehitystasoon ja muuttuvat sen myötä. Siksi huoli leivästä voittaa yleensä huolen ympäristöstä tai demokratian toimivuudesta. Historia ei tunne rutiköyhää, ympäristöstään huolta pitävää, toimivaa demokratiaa.

Jotta Afrika voisi nousta jaloilleen, tarvitaan pitkä-aikainen tukiohjelma, jonka kautta rikas maailma voi kuroa itsensä ja Afrikan välissä aukeavaa kehityskuilua umpeen.

Tukiohjelman tulee ennen kaikkea perustua tarpeeseen, samalla tavoin kuin maataloustukemme. On lähdettävä siitä, kuinka paljon maksaa toimivan koulutusjärjestelmän ja terveydenhuollon rakentaminen, millaisen tiestön Afrika tarvitsee, kuinka turvata puh-

taan veden ja peruslääkkeiden saanti.

Nykyisin esimerkiksi kehitysapua annetaan paljolti antajan lähtökohdista käsin ja antajan ehdoilla.

Todelliseen tarveanalyysiin perustuvat ohjelmat ovat jääneet kehitysmaiden viranomaisten hyllyihin pölyttymään, koska niihin ei löydy rahoitusta.

Keniasakin tällainen analyysi on tehty ja siinä todettiin, että maan tulisi saada vuosittain apua yli miljardi dollaria nykyistä enemmän, jotta väestön perustarpeet voitaisiin tyydyttää.

Rahoitusta ei kuitenkaan ole löytynyt, vaan avunantajat keskittyvät itse valitsemiinsa avustusmuotoihin. Kuitenkin kaikille pitäisi olla selvää, että mikään yhteiskunta ei kehity, jos ihmiset ovat sairaita ja kouluttamattomia.

Toimivaan tukiohjelmaan on myös kuuluttava Afrikkaa suosivat kaupalliset järjestelyt. Mutta kauppakaan ei pelasta Afrikkaa, ennen kuin Afrikalla on edes kykyä käydä kauppaa ja osallistua globaaliin kaupankäyntiin. Kyky on ensin luotava.

Liiallinen heimopohjaisuus tai korruptio eivät siis Kenian ongelmia selitä. Ne ilmentävät enemmänkin epätoivoisten ihmisten taistelua liian vähäisistä resursseista. Väestö kasvaa ja köyhtyy, ympäristö tuhoutuu ja tarjoaa yhä vähemmän mahdollisuuksia toimeentuloon; kansallisten positiivisten kehitysnäkymien puute luo toivottomuutta. Tässä on Kenian ongelmien perimmäinen syy.

Afrikkalaisin voimin noidankehää ei pystytä rikkomaan, vaan siihen tarvitaan ulkopuolisten apua. Suomenkin tulee ymmärtää, ettei enää riitä, että kannamme vastuuta vain omasta maastamme ja Euroopasta; vastuuta tulee ottaa globaalissa mitassa.

*Matti Kääriäinen toimi Suomen suurlähettiläänä Keniassa vuosina 2003–2007
HS Vieraskynä 31.1.2008*

VARASJOHTAJAT TUHOAVAT AFRIKAN

Zimbabwen presidentin Robert Mugaben tarrautuminen valtaansa on ajan-kohtainen esimerkki Afrikan vakavasta vitsauksesta, johon on poliittisen korrektiuden vuoksi kiinnitetty liian vähän huomiota: kelvottomien ja pohjattoman ahneiden tyranniin toimet ovat yksi keskeinen syy siihen, että pääosa Afrikan maista on ajautunut yhä syvempään kurjuuteen. Aivan liian monia maita hallitsee kleptokratia eli varasylimystö. Vuodesta 1980 lähtien vallassa ollut Mugabe on lisäksi käsittämättömällä politiikallaan raunioittanut maansa talouden.

Mugaben myötä nousee valokeilaan toinen ongelma, afrikkalaisten maiden väärä solidaarisuus. Zimbabwen naapurit olisivat voineet vaikuttaa tapahtumiin kauan sitten, mutta mantereiden maiden keskinäisten käyttäytymissääntöjen mukaan naapurin asioihin ei puututa. "Kerta toisensa jälkeen taloudellisen kehityksen mahdollisuudet ovat kaatuneet omaa etuaan etsivien poliittisten eliittien ryöstöpolitiikkaan, johon yleisesti kuuluu väkivallan käyttö oman päämäärän toteuttamiseksi", kirjoittaa Martin Meredith kaksi vuotta sitten ilmestyneessä kirjassaan *The State of Africa* (Afrikan tila). Tätä taskukirjana yli 700 sivun järkälettä ei valitettavasti ole suomennettu.

Meredith toimii nykyään tutkijana Oxfordin yliopistossa. Aikaisemmin hän työskenteli viidentoista vuoden ajan eri lehtien kirjeenvaihtajana Afrikassa. Apean kirjan yleissävy on myötätuntoinen tavallisia afrikkalaisia kohtaan, mutta huonoja hallitsijoita, heitä tukevia kansainvälisiä yrityksiä ja valtioita sekä kolonialismin ja imperialismin perinteen vaalijoita kirjoittaja kohtelee armoittomasti. Osansa saavat myös Euroopan unionin ja muiden maanosien teollisuusmaat, jotka Suomen tavoin suojelevat omaa maatalouttaan huiman kokoisilla maatalousteilla ja vaikeuttavat siten ratkaisevasti kehitysmaiden vientimahdollisuuksia.

Meredithiä on arvosteltu siitä, että hän keskittyy liikaa kielteisiin ilmiöihin. Kri-

tiikillä on perusteensa, mutta kirja on joka tapauksessa hyvä herätyshuuto. Maanosan näkymät ovat puoli vuosisataa sitten tapahtuneen itsenäistymisrysäyksen jälkeen huonommat kuin aikaisemmin, Meredith kirjoittaa. Afrikka on jo maailman köyhin alue ja taantuu muuhun maailmaan verrattuna jatkuvasti.

Keskimääräinen kansantulo asukasta kohti on kolmanneksen alhaisempi kuin seuraavaksi köyhimmällä alueella Etelä-Aasiassa. Useimmissa Afrikan maissa kansantulo henkeä kohden on alhaisempi kuin vuonna 1980, joissakin maissa alhaisempi kuin vuonna 1960. Puolet noin 900 miljoonasta asukkaasta elää alle yhdellä Yhdysvaltain dollarilla päivässä, ja koko maanosan talouden yhteenlaskettu osuus maailman kansantulosta on 1,3 prosenttia - vähemmän kuin vaikkapa Meksikon. Kuva muuttuu kauhistuttavaksi, kun siihen lisää aids/hiv-epidemian, poikkeukselliset sääilmiöt ja korruption, joka syö neljänneksen kansantulosta. Synkkiä tilastoja on loputtomasti.

Tyrannihohtajien yksittäisistä teoista uutisoidaan muualla maailmassa aika ajoin, mutta niiden paketointi jatkuvaksi sarjaksi laajassa kirjassa on kylmäävää luettavaa - lyhytkin luettelointi olisi tämän pituisessa kirjoituksessa mahdotonta. Meredithin mukaan 40 prosenttia maan yksityisestä varallisuudesta on karannut Afrikasta. Jotkut johtajat ovat vuosien saatossa vieneet kirjaimellisesti kaikki valtion varat ulkomaisille pankkitileilleen. Ryöstöt eivät tietenkään olisi olleet mahdollisia ilman rikkauksia hamuavia ulkomaalaisia avustajia, yrityksiä ja valtioita. Myös Afrikan ulkopuoliset valtiot ovat jatkuvasti sekaantuneet maanosan asioihin. Suurin ongelma oli kylmä sota, jolloin Yhdysvallat ja Neuvostoliitto toimittivat loputtomasti aseita liittolaisilleen. Nykyään aseet näyttelevät merkittävää osaa jatkuvissa sodissa. Mutta ongelmia on ollut viljalti kylmän sodan jälkeenkin, eikä esimerkiksi Ranskan ja Belgian toiminta Ruandassa miljoonan ihmisen tappamiseen johtaneen kansan-

murhan edellä siedä päivänvaloa. Kaikella tällä on selkeä vaikutus Suomen ja muiden teollisuusmaiden kehitysapuun. Kehitysapu on niin "hyvä" tai "pyhä" asia, että harva tulevaisuuttaan ajatteleva poliitikko haluaa kyseenalais- taa määrärahoja ja niiden käyttöä. Meredith osoittaa selkeillä luvuilla todellisuuden: kukaan ei ole onnistunut löytämään viisastenkiveä Afrikan auttamiseen.

Afrikkaan on annettu vuosien saatossa yli 500 miljardia dollaria läntistä apua "ilman kummempaa näkyvää vaikutusta". Tämä on johtanut selkeään avustusväsymykseen. Mutta, Meredith jatkaa, vaikka lisää rahaa saataisiinkin, niin Afrikan onnettomuudet - sodat, despoottit, korruptio, kuivuudet ja arkipäivän väkivalta - paljastavat "sellaisen suuruusluokan kriisin, ettei sille ole löydettävissä ratkaisua nähtävissä olevassa tulevaisuudessa". "Afrikka on kärsinyt ankarasti Suurista Miehistä ja hallitsevista eliiteistä, joiden pääharrastus on roikkua vallassa rikastuakseen", hän kirjoittaa. Myös Suomessa väitellään kehitysavun tasosta. Rahaa kipeämmin tarvitaan ideoita. Löytyisikö niitä vaikka suuntaamalla nykyistä enemmän varoja kansalaisjärjestöjen ruohonjuurityöhön byrokraatian lisäämisen sijasta? Maamme hellimän Helsinki-prosessin tapainen näpertely tuottaa loputtomasti papereita, joita YK:n kellarit ovat täynnä, mutta todellisista kansalaisten asemaan vaikuttavista toimintatavoista on huutava pula. Suomi on kiinnittänyt paljon huomiota koulutukseen ja hallinnon kehittämiseen, ja Meredith osoittaa esimerkeillään, että se on oikea suunta. Onnistumisen mahdollisuuksia ei kuitenkaan ole ilman afrikkalaisten eliittien kovistelua. Mukaan täytyy saada ne afrikkalaisetkin maat, jotka ovat nousseet pahimmista vaikeuksista.

Yliöartikkeli HS 15.4.2008

Martin Meredith: *The State of Africa – A History of Fifty Years of Independence*, The Free Press 2005

John Prendergast

Somalia's Chance?

15 years after 'The Black Hawk Down'

It has been almost 15 years since Somali militias shot down two U.S. Black Hawk helicopters over the capital Mogadishu and killed 18 American servicemen in a battle that also killed more than 1,000 Somalis. Since that fateful day in 1993, which had followed decades of American involvement that contributed directly to Somalia's brokenness, the United States has largely turned its back on the fate of the Somali people. U.S. involvement has been rooted in counter-terrorism efforts in which the suffering of the Somali people has barely been factored beyond the sending of humanitarian band-aids to cover gaping human rights wounds. The crucial requirements for reconstructing a state—which are the basic elements, on paper, of U.S. counter-terrorism policy—have received little beyond rhetorical support.

Somalia, a failed state marked for nearly two decades by conflict and humanitarian crisis, is poised at a crucial crossroads—between a further descent into an ever more intense civil war and likely famine or an opportunity to reverse the decline through a transparent process of negotiations and internationally-supported state reconstruction. Just as the Somali insurgency is intensifying, a possible window of opportunity has swung open in the form of an offer by the Prime Minister of the embattled Ethiopian-backed Transitional Federal Government¹ for a power-sharing agreement to end the war. This is the first real sign of flexibility from an entity that until now has ruled by exclusion and divisiveness.

The cost of failure is exceedingly high. Fighting this past week between Ethiopian troops and Islamic militants in Mogadishu killed at least 81 people and injured more than 100. In one instance, Ethiopian troops seized control of a mosque and, according to news reports and observers on the ground, massacred ten people inside, including 6 members of a Muslim sect not involved in the conflict.² The situation on the ground is at its worst since 1991, and UN humanitarian officials warn that Somalia is heading toward a, "massive, massive crisis."

If the international community quickly fills the peacemaking vacuum by supporting a process for real dialogue, then Somalia may have a chance to end its long and costly war. If it does not, the insurgency will expand further and the human rights and humanitarian crisis will deepen, strengthening an Islamist movement that could pose a grave regional and international threat.

The Horn of Africa is home to not just one of the worst humanitarian crises in the world today, but two: Somalia and the Ethiopian Ogaden region. A third crisis is looming in the form of a potential return to war between Ethiopia and Eritrea. Like the catastrophe in Darfur, the Somali crisis has been characterized by massive abuses against civilians, collective punishment, cleansing of entire communities, and obstruction of relief efforts. Since Ethiopian forces invaded Somalia in December 2006 with U.S. support, roughly one-third of Mogadishu—home to 1.5 million people before the fighting—has been destroyed and an estimated 60 percent of the city's inhabitants—nearly 700,000 people—have fled. Thousands have been killed.

Across the border, Ethiopia has conducted a scorched earth campaign and imposed an economic embargo on much of the Ethiopian Somali region (known as the Ogaden). Aid agencies warn that insecurity and government obstructions in both Somalia and the Ogaden are preventing them from reaching those most in need: Together, nearly 3 million ethnic Somalis in the Horn of Africa are said by the United Nations to be at risk.

There is little international awareness or action on behalf of war-affected Somalis. On the contrary, a small A.U. force in Mogadishu is supposed to protect the government, not the population. Instead of denouncing war crimes and other violations of international humanitarian law, the United States and other Western governments have shielded their perpetrators. Fundamental human rights and the international "responsibility to protect" principle have been sacrificed on the altar of counter-terrorism, but in so doing, U.S. engagement in Somalia is actually fostering the rise of Islamist radicalism across the region and playing into the hands of extremists.

Just as in Iraq, a purely military solution will not yield the desired result. A sustained, internationally-driven peace initiative, coinciding with a negotiated withdrawal of Ethiopian forces and reinforcement of the A.U. peacekeeping force, must be mounted to achieve a political accommodation between the Ethiopian-backed transitional government on the one hand and the Islamist insurgents and disaffected clans on the other. Such an international peace effort should involve an organized mechanism of support for the initiative of U.N.

Special Representative Ahmedou Ould-Abdallah, with formal backing of the African Union, the Arab League, the European Union, and the United States. Given its long history of involvement and influence with key regional actors and Somalia itself, America has a responsibility to play a central role.

To provide leverage to peace efforts, the U.N. Security Council should:

Impose targeted sanctions against any Somali leader clearly fomenting further violence and the small percentage of the Somali diaspora that is financing the fighting

Establish a commission of inquiry to investigate violations of international law

Refer the case of Somalia to the International Criminal Court for investigations into war crimes and crimes against humanity. Until the cycle of impunity is ended, there will be no hope for peace in Somalia.

At this juncture, debate should not focus on sending further international forces—either from the African Union or United Nations—to Somalia. They would end up as cannon fodder for the competing armed groups. Now is the time to establish a significant peace process and to begin to create accountability measures. Only then would peacekeeping troops potentially play constructive protection and stabilization roles in Somalia.

Finally, there must be an aggressive response to the developing humanitarian crisis in Somalia. A famine is in the making in Somalia that might be as deadly as the 1991–92 famine that triggered the U.S. intervention and led to a third of a million deaths. The humanitarian response cannot be a substitute for political action, but it must occur on parallel tracks with the peace effort, or else hundreds of thousands of Somalis could perish.

Introduction chapter of John Prendergast's strategy paper with the same title published at www.enoughproject.org

John Prendergast, an American writer and human rights activist, served as an adviser to the White House and the State Department in the mid-1990s, later as a Senior Adviser at the International Crisis Group. Prendergast currently works for the Enough Project, whose '3Ps' mission is to "prevent genocide and mass atrocities by promoting Peace, providing Protection, and Punishing the perpetrators". He was co-writer with Colin Thomas-Jensen of the article 'Getting It Wrong In Somalia, Again' published in The Boston Globe Nov 29, 2006, republished in KOOR 2-2006.

Somalia's Government Teeters on Collapse

In recent weeks, the Islamists have routed warlords and militiamen who have been absorbed into the government forces but are undermining what little progress transitional leaders have made with their predatory tactics, like stealing food. After 17 years of civil war, Somalia's violence seems to be driven not so much by clan hatred, ideology or religiosity, but by something much simpler: survival.

"We haven't been paid in eight months," said a government soldier named Hassan, who said he could not reveal his last name. "We rob people so we can eat."

Nur Hassan Hussein, the prime minister, does not deny that government troops rob civilians. "This is the biggest problem we have," he said in an interview this month.

But, he said, he does not have the money to pay them. Each month, more than half of government's revenue, mostly from port taxes, disappears — stolen by "our people," the prime minister said.

That leaves Mr. Nur with about \$18 million a year to run a failed state of nine million of some of the world's neediest, most collectively traumatized people.

And a failed state may be a generous term. In many ways, Somalia is not a state at all, but more a lawless space between its neighbors and the sea. Sometimes it seems that if anything binds this country together, it is scar tissue.

Excerpt from Jeffrey Gettleman's article published in the New York Times, March 29, 2008, photo Jihad Nga

Since 1991, Somalia has experienced prolonged internal strife and violence. The country, which continues to be divided among various local and regional authorities, has no central government with the power and authority to regulate and control the entire country. Humanitarian relief organizations have just begun to return to Somalia to support the provision of basic and essential services. However, security continues to be a fundamental concern.

A - MDG Indicators B - ICPD Goals

POPULATION			1990	Most Recent
Population in Thousands, Male			3,301.3	4,215.2
Population in Thousands, Female			3,372.8	4,280.5
Population Growth Rate, Per Cent			na	3.1
Crude Birth Rate per 1,000 Population			46.1	52.4
Crude Death Rate per 1,000 Population			21.6	17.1
Urban Population, Per Cent			29.7	35.2
Sex Ratio at Birth, Male Births per Female Births			1.03	1.03
Women 15-49, Per Cent			45.4	46.7
Total Fertility Rate per Woman 15-49			6.80	6.42
Contraceptive Prevalence Rate for Women 15-49, Modern Method, Per Cent			na	na
Contraceptive Prevalence Rate for Women 15-49, Any Method, Per Cent	A		na	na
Maternal Mortality Ratio per 100,000 Live Births (MMR)	A	B	1,600	1,100
MMR, Lower Bound	A	B	na	270
MMR, Upper Bound	A	B	na	2,000
Neonatal Mortality Rate per 1,000 Live Births			na	49.0
Infant Mortality Rate per 1,000 Live Births	A	B	148.7	119.6
Under Age 5 Mortality Rate, Total	A	B	270	199
Under Age 5 Mortality Rate, Female	A	B	na	182
Under Age 5 Mortality Rate, Male	A	B	na	192
Life Expectancy at Birth, Total, Years	A	B	42.1	47.5
Life Expectancy at Birth, Female, Years	A	B	43.8	48.7
Life Expectancy at Birth, Male, Years	A	B	40.5	46.3
Median Age of Total Population			17.1	17.9
Population 60 Years and Over, Per Cent			4.5	4.2
Dependency Ratio			93	88

The data presented above has been extracted from the publication Country Profiles for Population and Reproductive Health, Policy Developments and Indicators 2005, produced jointly by UNFPA and Population Reference Bureau / www.unfpa.org

Hiljainen kriisi

Maanantaina 7.4. 2008 vietetään Maailman terveystapaamista. Tänä vuonna päivä on tavallista juhlavampi, sillä Maailman terveysjärjestön, WHO:n, perustamisesta on kulunut 60 vuotta. YK:n yleiskokouksen päätöksellä vuosi 2008 on myös International Year of Sanitation eli kansainvälinen sanitaation vuosi. Sanitaatiolle ei suomenkielessä ole hyvää vastinetta, mutta sillä tarkoitetaan hygieniaa ja puhdistusta ja tässä tapauksessa erityisesti vesi- ja käymälähygieniaa.

YK muistuttaa, että joka päivä kuolee 42 000 ihmistä puutteellisen hygienian takia. Turvallista juomavettä vailla on edelleen 1,1 miljardia ihmistä. Mutta peräti 2,6 miljardia ihmistä elää vailla kunnollisia käymälöitä ja viemärintiä ja heistä 980 miljoonaa on lapsia. Monissa maailman maissa elämä on kuin jatkuvaa Nokian vesikatastrofia. Tai oikeastaan paljon pahempaa! Asia ei ole yhdentekevä, sillä huonot hygieniaolosuhteet tekevät tyhjäksi muut terveyden edistämiseksi tehdyt toimenpiteet. Käsienspesuun liitettynä käymälähygienian parantaminen vähentäisi suolistoinfektioihin liittyvää kuolleisuutta jopa kahdella kolmanneksella.

YK on oikeutetusti huolissaan tilanteen huonosta kehityksestä. Ongelma on, että jos sanitaatio-ohjelma etenee nykyistä vauhtia, vuonna 2015 on edelleen 2,4 miljardia ihmistä vailla kunnollista vesi- ja käymälähygieniaa. Tehostetun ohjelman toteuttaminen maksaa arviolta 10 miljardia dollaria vuodessa.

Tarvittava summa on vähemmän kuin yksi prosentti maailman sotilasmenoista, kolmasosa maailmassa pullovesiin kulutetusta rahamäärästä ja yhtä paljon kuin Euroopassa käytetään vuosittain jäätelöön.

Käymälähygienia liittyy voimakkaasti naisten ja lasten asemaan. Käymälöiden puuttaminen altistaa naiset ja lapset väkivallalle. YK:n yleiskokous toteaa, että puhtaat, turvalliset ja yksityisyyttä suojelevat käymälät ovat tärkeitä erityisesti tyttöjen kasvatuksessa. Kun tytöt saavat mahdollisuuden turvalliseen käymälähygieniaan, siitä hyöttyy koko yhteiskunta. Tytöt kun ovat tulevaisuuden äitejä ja lasten kasvattajia.

Vesi- ja käymälähygienian parantaminen on tärkeä terveydellinen ja sosiaalinen tavoite. Se on hyvinvoivan yhteiskunnan perusta ja edellytys kestäväälle kehitykselle. Kaikkien juhlien keskellä tämä hiljainen kriisi halutaan myös nostaa esille.

Pentti Huovinen
 Tutkimusprofessori KTL
www.uusisuomi.fi 4.4.2008

Maailman lasten tila 2008

YK:n lastenjärjestön UNICEFin vuosittainen lippulaivaraportti 'The State of the World's Children' julkistettiin tammikuussa Helsingissä.

Raportin julkisti lastenlääkäri Pirkko Heinonen. Heinonen peilasi raportin sisältöä pitkään uraansa lastenlääkärinä kehitysmaissa. Hän totesi, että alle viisivuotiaiden lasten kuolleisuusluvut ovat ensi kertaa painuneet alle kymmenen miljoonan vuodessa.

Myönteinen kehitys on suureksi osaksi järjestelmällisten terveyspalvelujen ansiota. Säännölliset rokotukset ja rokotuskampanjat ovat painaneet lasten kuolleisuutta alas, malariaverkkojen käyttö yleistyy, ohjausta hygieniaan lisätään, vesi- ja sanitaatio-ohjelmia tehostetaan. Jos puhdas juomavesi puuttuu, sanitaatio-olot eivät ole kelpollisia ja lapset sairastuvat ripuliin, heidän saatavillaan on suolakeriiliuhoito.

Jotta lasten kuolleisuusluvut jatkaisivat myönteistä suuntaa alaspäin, on toimiviksi todettuja ratkaisuja vahvistettava ja moninkertaistettava yhteisöissä ja saatava mukaan maiden hallitusten terveysohjelmiin. Heinonen korosti, että keinot ovat hinnaltaan halpoja, eli päättäväsellä moninkertaistamisella hyviä tuloksia saavutetaan jatkossakin. Esimerkkinä Heinonen mainitsi tuhkarokon. Lasten kuolleisuus tuhkarokkoon on vähentynyt lähes 70 prosenttia kuudessa vuodessa.

Heinosen mukaan on tärkeää, että luodaan ketju, jossa lapsesta huolehditaan jo ennen syntymää tarkkailemalla äidin terveydentilaa, synnytyksen yhteydessä, ensimmäisinä elinvuosina ja nuorina - aina aikuisuuteen asti. Ilman toimivaa terveydenhuollon koulutusjärjestelmää työ jää tehottomaksi ja perheiden tulevaisuuden paras turva on naisten ja tyttöjen mahdollisuus opiskella ja käydä koulua.

Kevään aikana UNICEF yhdessä muiden järjestöjen kanssa on työskennellyt ankarasti Somaliassa tukeakseen maan sisäisiä pakolaisia ja taatakseen lapsille edes mahdollisuuden turvalliseen lapsuuteen.

KOOR - www.unicef.fi
www.unicef.org

PUSH for change!

Väestöliitto ja eduskunnan väestö- ja kehitysryhmä järjestivät yhdessä uuden 'Ponnistus maailman äitien puolesta' -kampanjan avauksen huhtikuussa Helsingissä.

Hankkeen tausta on vakava. Puoli miljoonaa naista menehtyy maailmassa joka vuosi raskauden tai synnytyksen seurauksena. Lisäksi jopa 10 miljoonaa sairastuu tai vammautuu pysyvästi. Kuolemista 99 % tapahtuu kehitysmaissa, joissa lapsen saaminen on edelleen naisten yleisin kuolinsyy. Nämä kuolemat voidaan estää.

– Äitiyskuolleisuuden syyt ja keinot niiden ennaltaehkäisyyn on tunnettu jo usean vuosikymmenen ajan, toteaa Väestöliiton asiantuntijalääkäri Teija Kulmala. – Nyt olemassa oleva tieto-taito pitää ottaa käyttöön. Lisäksi tarvitaan vahvaa poliittista tahtoa ja riittävästi resursseja köyhien maiden tilanteen parantamiseksi.

Väestöliitto ja YK:n väestöraho UNFPA käynnistivät 21. huhtikuuta kampanjan, joka lisää suomalaisten tietoisuutta kehitysmaiden äitiysterveystilanteesta ja siihen liittyvistä ongelmista ja ratkaisuista.

– Kampanja käynnistetään Suomessa, sillä uskomme, että maanne laadukkaat äitiysterveyspalvelut motivoivat suomalaisia tukemaan aitejä myös kehitysmaissa. Hyvä teknologiaosaaminen puolestaan antaa suomalaisille mahdollisuuden osallistua kampanjaan uusmedian kautta, kertoo Asger Ryhl, UNFPA:n Pohjoismaiden toimiston johtaja.

YK kampanjoi ensi kertaa pääasiassa uusmedian keinoin. Kampanjan kanavia ovat mm. internet, facebook, verkkoyhteisöt ja sähköposti.

KOOR - www.vaestoliitto.fi

mypush.fi
FOR CHANGE

Kaksi äitiyspakkausta

Tällä viikolla lähtevät jakoon uudet äitiyspakkaukset. Uusi pakkaus on entistäkin ekologisempi ja turvallisempi, Kela mainostaa.

Ja onhan se edistysellistä, että pakkauksessa on kestovaippoja, kortsuja ja näppäriä bodeja.

Äitiyspakkauksen arvo on 274,15 euroa, ja sen saa joka vuosi noin 40 000 suomalaisperhettä.

Pahvilootalla on paitsi nostalgia-arvoa, myös kaunis sanoma: yhteiskunta tukee uutta elämää.

Vaan oletteko kuulleet äitiyspakkauksesta, joka maksaa 1,20 euroa?

YK:n väestöraho vie kriisialueille vuosittain satoja tuhansia synnytyspakkauksia. Niilläkin on sanoma: puoli miljoonaa äitiä kuolee vuosittain raskauden tai synnytyksen takia, vaikka yhdeksän kymmenestä kuolemasta olisi estettävissä.

Ajatelkaa, yksi raskaana oleva tai synnyttävä nainen kuolee joka ainoa minuutti. Siksi tarvitaan tällainen vähän yli euron maksava synnytyspakkaus.

Siinä on muovinen synnytysalusta, hanskat ja saippua avustajalle, partakoneen terä napanuoran katkaisemiseksi, nauha, jolla napanuora sidotaan ja kaksi liinaa, joihin vauva kääritään.

Näillä eväillä pelastetaan ihmishenkiä.

Ote toimituspäällikkö Reetta Rädyn Välihuomio-kolumnista, Helsingin Sanomat 5.5.2008

AMAN - uusi lehti somalinaisille

Suomalaisen Shiffa ry:n koordinoima ja ulkoministeriön tukema Nasib –naisten mediakoulutus -hanke käynnistyi Somaliassa vuonna 2007. Kolmivuotisen hankkeen tarkoituksena on vahvistaa kansalaisyhteiskuntaa ja siihen kuuluvia koulutusosioita ovat mm. dokumentielokuvien ja radio-ohjelmien tuottaminen yhteisöjen omin voimin. Yhteistyökumppanimme Somaliassa toimivat sekä Mogadishussa että Afgoissa

Helmikuussa toteutui jo toinen koulutusjakso, jonka aiheena oli journalismi ja kuvallinen viestintä ja tavoitteena oli julkaista uusi, kokonaan naisten toimittama aikakauslehti. Kouluttajina toimivat Shiffan hankekoordinaattori Shukri Omar Ahmed (sisällön suunnittelu ja tuottaminen) ja Mia Waire Pand ry:stä (kuvallinen viestintä ja lehden taitto). Mogadishussa jatkuvan sotatilan vuoksi koulutus järjestettiin Hargeisassa, Somalimaassa. Koulutukseen osallistui neljä yhteistyökumppania Mogadishusta ja yksi Candlelight-järjestön edustaja Buraosta. Eteläisen Somalian vaikea tilanne ja omaisten kohtalo siellä olivat päivittäin keskustelun aiheena ja uutisia seurattiin huolella.

Tavoite ja tulokset

Meidän tavoitteemme oli opettaa tänä vuonna aikakauslehteen valmistus yksinkertaisin menetelmin niin että sodan keskellä asuvat opiskelijamme pystyvät tuottamaan lehteä haasteellisissakin olosuhteissa. Kurssilaiset osallistuivat innolla opintoihin ja olivat erittäin ahkeria. Harjoitustyönä kahden ja puolen viikon kurssin aikana valmistimme AMAN-Magazine –nimisen naisille tarkoitettua aikakauslehteen. Hanke jatkuu ja tarkoituksena on jatkaa Amanin julkaisemista kuluvan vuoden ajan.

Paikallinen päivittäin ilmestyvä Saxansaxo kertoi AMANista etusivullaan samoin kuin suosittu englanninkielinen viikkolehti Somaliland Times Hankkeen saaman julkisuuden ja suuren kiinnostuksen myötä syntyi ajatus AMANin levittämisestä myös muualle kuin Mogadishuun. Alkupeältään somalialaisia asuu lähes kaikissa maail-

man maissa.

Ensimmäisen AMAN-Magazinen aiheet ovat iloisia, positiivisia ja tarkoituksena on antaa toivoa ja odotusta paremmasta elämästä. Urheilu, terveys, muoti, kulttuuri,

ruoka, henkilökuvat, viihteelliset jatkokerromukset ja kolumnit tai sarjakuvat ovat lehden aiheita. Mallina olemme käyttäneet suomalaista Kotiliesi-aikakauslehteä, joka alkoi ilmestyä Suomessa jo vuonna 1922. Lehti ei ota kantaa ajankohtaisiin sotapoliittisiin asioihin.

Seuraava numero jo on työn alla ja ilmestyy noin kuukauden sisällä. Ensimmäiset haastattelut lehteä varten on jo tehty naistenpäivän tapahtumasta Mogadishussa, missä ahkerivat nuoret naistoimittajat Hibbo M. Ali (18) ja Luul Ahmed (19) päätoimittajan parhaillaan keskittyessä pääkirjoitukseen.

Kokemuksia matkalta - rauhan seminaari

Laskeuduimme Hargeisan lentokentälle pienellä Fokkerilla aurinkoisena iltapäivänä. Vastassamme oli joukko tulevia opiskelijoitamme, jotka olivat edellisena päivänä lentäneet paikalle Mogadishusta.

Kentällä tapasimme myös Kirkon ulkomaa-
navun työntekijä Mahdi Abdilen, joka koordinoi samaan aikaan rauhanseminaaria Hargeisaan. Paikalle oli kutsuttu Somaliassa klanien uskonnolliset johtajat. Myös me saimme kutsun seminaariin sekä illallisille.

Vietyämme tavarat meitä varten vuokratuun taloon, jossa myös koulutus tapahtuisi, siirryimme rauhanseminariin uskonnollisten johtajien monipäiseen joukkoon. Myöhemmin kuulin että joukossa olivat myös ne viisi uskonnollista johtajaa, vanhaa pappaa itseasiassa, jotka Amerikka oli ilmoittanut eliminoineensa syyttäen heitä Al Qaidan terroristeiksi. He löytyivät täysin elämän voimissaan seminaarista, jossa neuvoteltiin klanien välisestä rauhasta. Paikallisille he olivat tärkeitä, siksi heidät oli salakuljetettu turvaan ja suojeltu silläkin uhalla, että juuri suojeleijoiden kylä tuhoutui amerikkalaisten tukemassa pommituksessa.

Sodan uhrit

Sain etuoikeuden kokea ensimmäisen mustan Afrikan matkani täysin ruohonjuuritasolta. Sain kuulla ihmisiltä tarinoita ja tapahtumia suoraan sodan keskeltä. Liikkuminen kaupungilla vähintään turvamiehen ja usein oppilaidemme ympäröimänä ei antanut minulle ulkopuolisuuden tunnetta. Sain osallistua jokaiseen hetkeen, jokaiseen etelän sodan aiheuttamaan huoleen ja suruun, mitkä koskettivat kumppaneitamme koulutuksemme aikana. Tutustuin Somalian asukkaiden näkemyksiin terrorismin vastaisesta sodasta, siitä miten he olivat joutuneet tämän sodan uhreiksi. Opin senkin miten k. islamisteihin kuuluva klanilainen ei itse voinut käsittää, miksi juuri hänen klaninsa oli syytettynä yhteistyöstä Al-Qaidan kanssa. Itse hän oli harras uskovaanin, rukoili uskollisesti aina kun kaupungin alueelle kuuluvista moskeijoiden kaiuttimista alkoi kuulua rukouksen ääniä. Hän kertoi peloistaan väkivaltaa kohtaan ja aseita kohtaan ja hänelle oli itsestään selvää, että Koraani kieltää jyrkästi ihmisen tappamisen. Ystävämme kertoivat myös kokemuksiaan sodan aikaansaamasta mielivallasta. Sodassa ei ole lain suojaa kenelläkään. Ei ollut harvinaista että sotilaat tekivät koti-etsintöjä ja tarkastusten aikana piilottivat pommeja taloon. Näin he saivat aiheen

pidättää talosta miespuoliset henkilöt, jotka sai myöhemmin lunastaa tarkastuksen tehneiltä sotilailta vapaaksi 500-1000 dollarilla perheen varallisuudesta riippuen. Jos perhe ei pystynyt ahdinkonsa keskellä haalimaan rahasummaa kokoon, jäivät syytetyt vangituiksi, pidättäjiensä armoille ja todennäköisesti siirtyvät aikaan 'kadonneiden' joukkoon.

Matka opetti minua ymmärtämään entistä syvemmin sodan kauheuden, ihmisen mahdollisuuden epäinhimillisiin tekoihin. Opiskelijamme Daherin vaimo ja kuusi pientä lasta olivat Mogadishussa ja uutiset kertoivat pommituksista heidän kotikaupunginosassaan. Pommitusten jälkeen alueen perheet menettivät kotinsa ja siirtyivät kadulle, jonekin kauemmas, missä alkoivat rakentamaan lompusta ja löytämistään rakennusjätteistä majaa asunnokseen kuten niin monet perheet olivat joutuneet tekemään. Daherin stressi heijastui unettomuutena ja jatkuvana hokemana "I'm still working, I'm still working..."

Sain tutustua sellaiseenkin ajatusmaailmaan, missä ihmisoikeusjärjestön naispuolisen puheenjohtajan ratkaisu sodan lopettamiseksi oli vain ja ainoastaan vastapuolen klanilaisten hävittäminen maailmankartalta. Samaisen naisen järjestö saa rahoitusta kansainvälisiltä ihmisoikeuksia edistävilta kansalaisjärjestöiltä.

Pääsin tutustumaan myös arkeen, joka vallitsee maassa silloin kun sota ei haluta muistella, olihan Hargeisan pommituksista kulunut jo lähes kaksikymmentä vuotta. Somalimaa on julistautunut itsenäiseksi vuonna 1991 ja vaaleissa valinnut itselleen presidentin ja parlamentin. Tätä ei hyväksy Afrikan yhteisö, joka on päättänyt pitää siirtomaa-ajan valtioiden rajat voimassa, jotta välttyttäisiin pelätyiltä sisällissodilta. Paluumatkalla vierailimme Suomen suurlähetystössä Etiopiassa, missä Katja Ahlfors ystävällisesti valaisi meitä Somaliin itsenäisyyteen liittyvissä ongelmissa. Vaikka Somalimaa vetoaa lyhyeen itsenäisyysaikaansa siirtomaahallinnon päättyessä kansainvälinen yhteisö kunnioittaa Afrikan yhteisön linjausta.

Uusi aika uusi tyyli

Somalimaassa ihmiset, ne jotka eivät olleet menettäneet kaikkeansa, elävät historian vaihetta, jossa uudisrakentaminen on pikkuhiljaa aloitettu. Pommitettujen raunioiden tai tyhjen tonttien päälle on vauhdilla nousemassa upeaa arabi-vaikutteista arkkitehtuuria. Jokainen rakennus on arkkitehtinsa itsenäinen taiteellinen

luomus. Tyyliin kuuluu, että muurien ympäröimään yksityisalueeseen kuuluu asuintalon lisäksi pieni ovenvartijan talo ja huoltorakennus. Piha-alue on puutarhamainen värikkäine kasveineen. Rakennusmateriaaleina käytetään usein marmoria sekä värillistä lasia tai keramiikkaa. Perustoihin käytetään savitiiltä, jotka valmistetaan taroituksenmukaisilla puristinkojeilla paikan päällä.

Elämän meno

Hargeisan keskustassa kauppakojut runsaine tavaramäärineen olivat oma elämyksensä, samoin paikalliset kaupankäyntitaidot. Markkinoilta löytyy kaikkea mitä tavallinen kotitalous tarvitsee.

Yksityiset ihmiset ja kauppiat, ne jotka noudattavat sitä Koraanin käskyä, joka velvoittaa pitämään heikommista huolta, tarjoavat jonkinlaisen paikallisen sosiaaliturvan. Tätä avunantoa ovat oppineet käyttämään kerjäläislapset ja äidit, vanhukset ja sairaat, jotka kiertävät auttajiensa ovenpielissa päivittäin. Terveyspalveluita tai koulunkäyntimahdollisuuksia ovenpielistä ei voi kuitenkaan kerjätä.

Opin ymmärtämään myös naisten pukeutumisen käytännöllisyyden. Auringon polttamassa arjessa huivien käyttäminen pään suojana on vuosituhansien saatossa kehittynyt käytännöllinen tapa. Kankaanpalat suojasivat myös hiekkapölyltä, jota tuuli kuljettaa armotta.

Juhlapukukulttuuriin sain tutustua kun olin kuvaamassa paikallista hääjuhlaa, jossa juhlavieraat olivat pukeutuneet upeisiin iltapukuihin. Aseistettujen turvamiesten ympäröimä juhla- ja seurustellen keskenään. Tällä kertaa naiset olivat jättäneet huntunsa kotiin.

Paikallisten ihmisten ystävällisyys ja avuliaisuus omien vaikeuksiensa keskellä antoi unohtumattoman matkamuiston.

Olimme jotakuinkin aina tervetulleita tutustumaan, oppimaan asioita, tekemään haastatteluita tai valokuvaamaan kun sitä oman harkintamme mukaan pyysimme. Lyhyen matkan aikana sain kerran kielteävän vastauksen kysyessäni eräältä naisryhmältä lupaa kuvaamiseen. Naiset ilmoittivat, etteivät halua tulla kuvatuiksi sanoen "emme ole koskaan olleet näin alhaisessa tilassa". Naiset istuivat vatiensa ympäröiminä ja myivät pähkinöitä keskustan kaduilla.

Mia Waire
PAND ry

Sudanissa sataa

Yksi kuva pakolaisleireistä jäi viime talvena mieleeni: nuorempi nainen tuli tyhjän kanisterin kanssa tilapäisesti kyhätystä teltasta, jonka telttakankaana oli EU:n humanitaarisen järjestön ECHO:n sininen pressu. Se oli jo moneen kertaan kierrätetty ja repalainen. Hänen kädessään oli avustusjärjestön muovinen kanisteri, ja hän oli matkalla hakemaan kaivolta vettä. Kuultuaan että olen Euroopasta hän halusi pysähtyä kädestä pitäen kiittämään saamastaan pressunpalasesta ja kanisterista. "Kiitos Eurooppa", hän sanoi. "Ei kiittämistä", vastailin nolona. Telttanraosta näkyi monilapsisen perheen uteliaiden silmien joukko. Nyt rankkarsateiden aikaan olen usein miettinyt, miten perhe siellä pressun alla pärjää. - Muovikanisteri ja pressu olivat tarpeeseen, mutta ehkä meillä on varaa auttaa hitusen enemmän?

Ote Pekka Haaviston blogista Sudanissa sataa, elokuu 2007 www.pekkahaavisto.net/blogi/

Euroopan parlamentin Saharov-palkinto

Sudanilainen ihmisoikeuslakimies ja parlamentaarikko Salih Mahmoud Osman vastaanotti tiistaina 11. joulukuuta 2007 Euroopan parlamentin vuotuisen Saharov-mielipiteenvapauspalkinnon Strasbourgissa. Salih Mahmoud Osman on yli 20 vuoden ajan avustanut ihmisoikeusloukkausten uhreja Sudanissa ja Darfurissa. Saharov-palkittu kehotti Euroopan johtajia kantamaan moraalisen, eettisen ja oikeudellisen vastuunsa Darfurin siviiliväestön suojelemiseksi kansanmurhalta.

Palkinnon kaksi muuta kärkiehdokasta olivat lokakuussa 2006 Moskovassa murhattu venäläinen toimittaja Anna Politkovskaja (postuumisti) sekä kiinalaiset toisinajattelijat Zeng Jinyan ja Hu Jia.

www.europarl.europa.eu

Etelä-Sudanissa elämä palaa uomilleen rauhan tultua

Evelyn Hockstein

Missä ihmeessä on Panthar Machar? Tämä kysymys viipyili ilmassa paimentolaisleirillä auringon pikkuhiljaa vajotessa kohti horisonttia, moskiittojen parveilla lammikkopahasen yllä kun Pantharista, suurperheen 150-päistä nautakarjaa paimentavasta poikasesta ei näkynyt jälkeäkään.

Tunteja varhemmin Panthar oli liuenut leiristä perheen silmäterien kanssa maastoon. Vain pieni pää pilkkotti pensaikon ja ruohon yli kun hän pitkällä kepillään kopistellen, kujertaen ja muita komentoja jakaen johdatti nautalaumaa kohti laitumia.

Mutta nyt hänen olisi kyllä jo pitänyt palata.

”Kyllä hän sieltä tulee”, vakuutti isä Machar silmäilleen tyhjää karja-aitausta.

Tänä älypuhelimien ja plasmanäyttöjen aikana Pantharin jalat lepäävät tukevasti eteläisen Sudanin ikiaikaisessa mudassa. Tämä eristynyt alue kuuluu dinkoille, näille uskottoman kookkaille, jylhille paimentolaisille, jotka 50 vuotta sodista kärsittyään, vihdoinkin pääsevät kokemaan rauhan ja kehityksen aikaa. Riippuu kuitenkin vielä monesta seikasta pääsevätkö Panthar ja tuhannet hänen kaltaisensa poikaset hyötymään muutoksen tuulista. Dinkojen kulttuurilla on vahva sidos karjanhoitoon. Eivät he ensimmäisten joukossa hylkää vanhaa kulttuuriaan päästäkseen kaupungin valojen ja setelien makuun.

Pantharin vanhin veli, Moichok, 18, on läpikotaisin dinka. Hänellä on syvät, kovettuneet arvet otsaansa, iho on paksunkarhea. Alaleuasta puuttuu keskimät kuusi hammasta, ne on kaivertanut ulos keihästä kantava mies, jota kutsutaan Insinööriksi. Arvet ja lovettu hampaisto ovat dinkoille perinteisiä miehuuden ja kivunsiedon merkkejä. Jos poika ei kestä näitä toimenpiteitä silmiään räpäyttämättä, häntä todennäköisesti kiusattiin siitä heikkoudesta loppuikänsä.

Pantharin seuraava veli, Bol, 16, käy koulua läheisessä kaupungissa ja hänen otsansa on sileä kuten kaupunkilaispojilla. On ilmeistä että perhe on valinnut Bolin etsimään uusia polkuja.

Mitä tulee Panthariin isä on sanonut että hän kyllä haluaisi lähettää Pantharinkin kouluun, mutta silloin ei jäisi ketään huolehtimaan lehmikarjasta.

Työ ei tule tekemällä tehdyksi. Panthar aloittaa päivänsä hivuttautumalla yli 300-kiloisen elikon alle maitokippo polviensa välissä ja lypsää naama pirsuvan maidon ja hien peitossa kipun täyteen. Sitten hän kerää lehmän lantaa kuivumaan nuotioiden polttoaineeksi ja virtsaa kalebassiin. Sitä käyttävät vanhin veljistä ja hänen kaverinsa tukkansa värjäämiseen. Panthar hoivaa lehmäiä niiden sairastaessa ja rauhoittaa niitä laulelullaan kun ne muuttuvat levottomiksi.

Dinkojen maassa lehmät ovat timanttien vertaisia. Ne ovat täyttä valuuttaa naimakaupoissa ja arvokkaita palkintoja tai lahjoja. Ne ovat dinkoille niin tärkeitä, että he huonoina aikoina mieluummin elävät maidotta, durralla, kuin teurastavat lehmiä lihoiksi.

”Jos ikinä pääsen rahoihin käsiksi”, Panthar ilmoitti aiemmin aamulla apupoikineen puskaan liuetessaan, ”hankin uusia vaatteita ja lisää lehmiä”.

Pantharilla on vain yhdet vaatteet – resuinen paita ja polvihousut, kenkiä hänellä ei ole. Hän vain kylmän rauhallisesti kävelee maastossa, joka on täynnä neulanteräviä okaita. Häneen tarkkaa ikäänsä ei kukaan tiedä. Perhe arvelee hänen olevan kahdentoista. Hänen nimensä tarkoittaa tyhjää kotia, sillä hän syntyi kun perhe pakeni Khar-tumin hallituksen pommikoneita.

Etelä-Sudanissa käytiin yksi Afrikan pisimmistä sisällissodista. Kapinaliike käynnistyi jo ennenkuin Sudan itsenäistyi vuonna 1956. Reippaasti yksinkertaistaen voi sanoa, että pääasiassa kristittyjen ja animistien asuttama etelä taisteli arabiankielistä ja islaminuskoista pohjoisosaa vastaan. Vuonna 2005 solmittu rauhansopimus alkaa vähitellen tuottaa kasvattajia tuloksia, tosin aivan liian hitaasti useimpien etelä-sudaniilaisten mielestä.

Monet kaupungit ovat edelleen vailla sähköä ja puhelinverkkoa, teitä on vähän ja töitä vielä vähemmän. Näissä maisemissa talouselämä lepää vahvasti neljän kantturalan varassa.

Pantharin lauma on selvästi entisaikojen karjoja pienempi. Koska nuoret dinkamiehet muuttavat muille alueille ja solmivat avioliittoja oman heimonsa ulkopuolella, sievän morsiamen hintaa on jouduttu laskemaan kahdesta sadasta sataan lehmään. Jotkut dinkoista ovat onnistuneet ylittämään rajoja, he ovat tehneet matkan paimentolaisten leirinuotioilta erilaisiin kaupunkilaisammatteihin, hotellivirkailijoiksi, kuljettajiksi, toimittajiksi, päällikkötehtäviin.

Vuosia sitten, William Malual jätti taakseen lantatun-kiot ja siirtyi rekkakuskiksi YK-järjestöjen palvelukseen. Hän sanoi, että paimentolaisten ankara elämä teki hänestä vahvan.

”Sateet ovat lähtemättömästi painuneet mieleeni”, hän sanoi. ”Kuten auringon polttava paahdekin.”

Auringon ahdistava polte alkoi lieventyä iltapäivällä neljän aikoihin. Leiri oli vielä hiljainen kun karja oli omilla teillään. Naiset punoivat koreja. Miehet makoilivat puun varjossa. Kaskaat jatkoivat metallista surinaansa.

Iltakuuteen mennessä Pantharin isä alkoi tulla levottomaksi.

”Pojalla on vielä paljon opittavaa,” hän sanoi, muistellen miten Panthar vuotta aiemmin eksyi karjoineen. Kun hän päiväkausia vain lehtiä ravinnokseen pureksineena lopulta löysi takaisin kotiin, isä mäjäytti häntä opetuksiksi kepillään.

Lopulta, noin tunnin kuluttua, pieni pää ilmestyi näkyviin kauempaa pensaiden joukosta. Sitten alkoi kuulua tuttua nakutusta. Pantharhan se siellä, lehmiin.

Isän kasvoilla välähti nopeasti ’hyvin toimittu, poika’-ilme.

Panthar hymyili tyytyväisenä.

”Nyt siirryn vapaalle”, hän sanoi, ainakin illaksi.

Aurinko meni mailleen, lehmät keräytyivät makuulle leiritulen ääreen ja hyönteiset vaihtoivat yöllisiä vahtivuorojaan: kärpäset vaikenivat, moskiitot alkoivat tanssinsa. Panthar kävi nukkumaan maahan levittämälleen muovipressulle. Pieni vasikka nuokkui aivan hänen kyljessään.

Jeffrey Gettleman, Poolcooch, Sudan
Koor - New York Times 13.9.2007

Amnesty International

Routine killings of civilians in Somalia

The dire human rights and humanitarian crisis facing the people of Somalia has been revealed in a groundbreaking new Amnesty International report.

First-hand testimony from scores of traumatized survivors of the conflict is included in the report, which exposes the violations and abuses they have suffered at the hands of a complex mix of perpetrators.

These include Ethiopian and Transitional Federal Government (TFG) troops on the one hand, as well as armed groups on the other. For many civilians, there is nowhere to go to escape the violence.

"The people of Somalia are being killed, raped, tortured; looting is widespread and entire neighbourhoods are being destroyed," said Michelle Kagari, Deputy Director of Amnesty International's Africa Programme.

Witnesses told Amnesty International of an increasing incidence of what it locally termed as "slaughtering" or "killing like goats" by Ethiopian troops, referring to killing by slitting the throat. The victims of these killings are often left lying in pools of blood in the streets until armed fighters, including snipers, move out of the area and relatives can collect their bodies.

"The testimony we received strongly suggests that war crimes and possibly crimes against humanity have been committed by all parties to the conflict in Somalia – and no one is being held accountable," said Michelle Kagari.

"The human rights and humanitarian situation in Somalia is growing worse by the day. This report represents the voices of ordinary Somalis, and their plea to the international community to take action to end the attacks against them, including those committed by internationally-supported TFG and Ethiopian forces."

Security in many parts of Mogadishu is non-existent and the entire population of the city bears the scars of having witnessed or experienced egregious violations of human rights and international humanitarian law.

"There is no safety for civilians, wherever they run. Those fleeing violence in Mogadishu are attacked on the road and those lucky enough to reach a camp or settlement face further violence and dire conditions."

The Transitional Federal Government, as the recognized government of Somalia, bears the primary responsibility for protecting the human rights of the Somali people. However, the Ethiopian military, which is taking a leading role in backing the TFG, also bears responsibility.

"Attacks on civilians by all parties must stop immediately. Also, the international community must bear its own responsibility for not putting consistent pressure on the TFG or the Ethiopian government to stop their armed forces from committing egregious human rights violations."

Amnesty International has urged that the capacity of the UN Political Office for Somalia be strengthened, and that

AMISOM – and any succeeding UN peacekeeping mission – be mandated to protect civilians and include a strong human rights component with the capacity to investigate human rights violations. The organization has also called for the UN arms embargo on Somalia to be strengthened.

Routinely Targeted -
Attacks on Civilians in Somalia
Index Number: AFR 52/006/2008
Date Published: 6 May 2008
Categories: Somalia

www.amnesty.org > Library
www.refugeesinternational.org / www.humanrightswatch.org / www.ohchr.org
www.amnesty.fi

Amnesty tutkii ja toimii

”Amnestyn tavoitteena on maailma, jossa Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeusjulistuksessa lausutut oikeudet ja vapaudet toteutuvat kaikille ihmisille. Amnestyn tehtävänä on tehdä ihmisoikeudet tunnetuiksi, tutkia vakavia ihmisoikeusloukkauksia sekä kampanjoida niitä vastaan kaikkialla maailmassa.”

Amnesty on maailman suurin ihmisoikeusjärjestö, jolla on yli 2,5 miljoonaa jäsentä ja tukijaa yli 150 maassa eri puolilla maailmaa. Järjestön toiminta perustuu yksittäisten ihmisten jäsenyyteen ja jäsenmaksuihin, mutta toiminnan koordinaatiosta vastaa kansainvälinen sihteeristö Lontoossa. Puolueettomuutensa ja riippumattomuutensa säilyttääkseen järjestö ei ota vastaan avustuksia valtioilta, yrityksiltä tai yhdistyksiltä ja toisaalta.

Suomessa Amnesty on toiminut 1960-luvulta alkaen, mutta merkittävin kasvu on tapahtunut 2000-luvun alkupuolella ja tällä hetkellä osastolla on jo yli 30.000 jäsentä. Vahvuudesta kertoo myös, että toimistossa on jo parikymmentä kokoai-kaista työntekijää. Heidän työpanoksensa merkitsee mahdollisuutta tehdä entistä näkyvämpää ja tehokkaampaa ihmisoikeus- ja kampanjatyötä.

Amnestyn Suomen osaston puheenjohtajaksi valittiin maaliskuun lopulla sen Kiinan maakoordinaattorina toimiva Jussi Förbom, Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien toiminnanjohtajana KOORin vaille hyvinkin tuttu. Juttelimme tuokion Kultin kotikul- milla Kaapelitehtaalla.

Jussi on ilmeisen innostunut uudesta luottamustehtävästään ja ylpeä siitä, että Amnesty on niin kotimaisilla kuin kansainvälisillä foorumeilla, esimerkiksi YK:ssa ja EU:ssa, arvostettu asiantuntija ja yhteistyökumppani. Hyvät yhteistyösuhteet ovat tärkeitä ja edellyttävät luottamusta molemmin puolin.

Amnesty tukeutuu jäsenistöönensä ja aktivoi heitä. Jokainen jäsen saa kuudesti vuo- dessa ilmestyvän tiedotteen ja ryhmiä muodostetaan sekä paikallisesti että teemo- jen mukaan. Vaikka jäsenkunta keskimäärin on opiskelijaikäistä, mukaan on saatu paljon asiantuntemusta, maaryhmistä löytyy harvinaistenkin kielten taitajia.

Tutkimustyötä tehdään ammattitaidolla ja monipuoliseen tiedonhankintaan, ennen- kaikkea ensikäden tietoon, perustaen, kiirehtimättä. Jussi kertoi Amnestyn vastikään julkaisseensa tutkimustuloksensa ja lausunnon Somalian vakavista ihmisoikeusrikko- muksista, mutta arvioi mm. Tiibetin viimeaikaisten tapahtumien selviytelyn vievän ehkä vuosiakin. Amnesty pitäytyy omassa mandaatissaan ja toimii omien laatu periaatteittensa mukaan eikä kiirehdi etulinjaan kriisien tapahtumapaikoilla.

Kotimaassa vaikuttamistyötä tehdään kampanjoilla ja vetoimuksilla, lausunnoilla ja kirjeillä, monet niistä ovat olleet näyttävästi esillä mediassa. Kampanjointi keskittyy ennenkaikkea mielipiteen- ja ilmaisunvapauden tai fyysisen ja henkisen koskematto- muuden vakaviin loukkauksiin tai syrjintään.

Jussi julkaisee Kiinaan liittyvää blogiaan ”Vapaammin, avoimemmin, rohkeammin, voimemmin” Amnestyn sivustossa (<http://blogi.amnesty.fi/peking2008>). Kaikki Kiinaa koskeva tieto, niin hyvä kuin huono, on yhtenäistyvässä maailmassa suuri uutinen. Amnestyn maaryhmä seuraa Kiinaa laajakulmaisesti, ei pelkästään tule- vien olympialaisten valossa. Kiina on yhä tärkeä pelaaja maailmantaloudessa ja varsin erikoinen sellainen, ohjaahan sen hurjaa kehitystä kohti markkinataloutta kommunistinen puolue. Kiina on vielä suuri tuntematon ja näkymät huolestuttavat. Haasteita uudella puheenjohtajalla riittää, mutta toisaalta Jussi vakuuttaa, että Amnestyn vahvuus on sujuvassa järjestödemokratiassa. Kanavat ovat avoimia kaik- kiin suuntiin.

Maija Kajava

Syyskuun yhdennentoistapäivän tornit savuavat kuin Birkenauin korsteinit. Palavan ihmislihan käry kantaa aikojen alusta tänne saakka, paperisilpun ja pölyn täyttämä ilma pimentää Manhattanin, Mogadishun, Dresdenin ja Viipurin, taivaan joka aina on ollut sama.

Aina se on ollut sama, sama jyrinä ja salamointi: ukkonen, Enola Gay, aina jokin käsi ohjaa kaikkea, se korkeampi käsi. Ihmisen käsi.

”Täällä on oikeassa se, jolla on enemmän nappeja kauluksessa.”

Niin, näin se varmasti on.

Nuorempi Bush harppoo pitkin askelin puistossa pukeutuneena Condoleezza Riceen, joka kipittää presidenttinsä verkkareina jalassaan ne pikkufiitatin kokoiset Reebokit. Minne matka, quo vadis?

Paavo Nurmi juoksee stadionin por- tista kädessään soihtu.

Se on vapauden tuli, vapaiden kansojen symboli joka ei sammu sateessakaan sillä sen tahto on liian suuri, mielettömyys jota vastaan se on syytetty, on liian suuri.

Vapauden tuli palaa oransseina häivähdyksinä Guantanamon kaltereiden takana, TNT:n ja napalmin leimahduksina My Laissa, Tampereen Näsilinnan katolla pamahtaneissa kolmituumaisen laukauksissa, kauan sitten.

Kaikesta on jo niin kauan, eikä sitten- kään, sillä huomina on jo tänään.

Mikko Jalava

EU panostaa apua myös unohdettuihin kriiseihin

”Avun epäoikeuden mukainen jakautuminen eri maanosien, maiden ja operaatioiden välillä on humanitaarista avustustoimintaa vaivaava keskeinen ongelma.”

Kongolaisessa pilakuvassa pieni lapsi rukoilee hartaasti kasvot kohotettuina kohti taivasta. ”Mitä sinä rukoilet?” tiedustelee paikalle osunut aikuinen. ”Että tulisi tsunami”, lapsi vastaa.

Avun epäoikeudenmukainen jakautuminen eri maanosien, maiden ja operaatioiden välillä on humanitaarista avustustoimintaa vaivaava keskeinen ongelma.

Kun hätäapuoperaatiot Kongon demokraattisessa tasavallassa maksoivat vuonna 2005 noin 200 dollaria kutakin avunsaajaa kohti, kohosi Aasian tsunamin uhrien saama apu viisitoistakertaiseksi eli 3 000 dollariin kutakin hyökyaaltokatastrofin uhria kohti. Myös Pakistanin maanjäristys jäi reippaasti tsunamin varjoon.

Siitä huolimatta, että maailman humanitaarisen avun määrä on kaksinkertaistunut 1990-luvun alusta, ei sillä pystytä kattavasti vastaamaan kehitysmaiden humanitaarisiin tarpeisiin.

Eräs keskeinen syy tarpeiden kasvuun on ilmastonmuutos, joka on merkittävästi edistänyt alttiutta tulville, kuivuudelle ja muille tuhoisille luonnonkatastrofeille. Vuonna 2006 maailmassa koettiin 427 erilaista luonnonkatastrofia, jotka vaikuttivat noin 143 miljoonan ihmisen elämään. Trendi on kasvava.

Vaikka konfliktien määrä maailmassa on laskenut, on sotien luonne muuttunut siten, että siviiliväestöstä on tullut sotatoimien pääasiallinen kohde. Seurauksena on huomattava pakolaisten ja maan sisäisten pakolaisten määrä,

joka globaalitasolla on 39 miljoonaa. Pakolaiset saattavat elää vuosia pelkästään kansainvälisen avun varassa.

Viime vuosina kansainvälinen yhteisö on useilla foorumeilla työskennellyt sen hyväksi, että unohdetut kriisit saisivat tarvitsemansa resurssit. OECD:ssä on hyväksytty Hyvän humanitaarisen avunannon periaatteet, joiden mukaan avun tulee perustua vain tarpeeseen, ei poliittiseen harkintamukaisuuteen.

Euroopan unioni tiennäyttäjänä

EU:ssa on vastikään hyväksytty humanitaarista apua koskeva neuvoston, komission ja Euroopan parlamentin yhteinen julistus, joka ensimmäistä kertaa kiteyttää EU:n humanitaarisen avun yhteisen vision, päämäärät ja periaatteet.

Tavoitteena on, että tulevaisuudessa EU:n humanitaarinen apu on johdonmukaisempaa ja kokonaisvaltaisempaa sekä ottaa entistä paremmin huomioon myös unohdetut kriisit. EU:n julistuksen päämäärät konkretisoidaan Slovakian puheenjohtajuuskaudella tehtävässä tiekartassa, jonka sisältöön Suomi aktiivisesti vaikuttaa.

Komissio ja jäsenvaltiot ovat yhdessä merkittävä suunnannäyttäjä ja maailman suurin humanitaarisen avun antaja; vuonna 2006 niiden osuus julkisen humanitaarisen avun määrästä oli yli kaksi miljardia euroa eli yli 40 prosenttia maailman tilastoidusta kokonaisavustuksesta.

Apu ei voi korvata poliittista vaikuttamista

Avun antamisen rinnalla EU:n on entistä enemmän käytettävä vaikutusvaltaansa myös humanitaaristen kriisien perussyihin puuttumiseksi ja kriisien ehkäisemiseksi. Apu ei voi korvata poliittista toimintaa.

EU:n on myös tärkeä puhua painokkaasti ja systemaattisesti kansainvälisen oikeuden noudattamisen puolesta ja siten aktiivisesti edistää humanitaarisia periaatteita. Humanitaarisen avun toimintaympäristö on viime vuosina muuttunut entistä vaarallisemmaksi. Punaisen Ristin tai YK:n tunnukset eivät enää automaattisesti suojaa avustustyöntekijöitä, vaan humanitaarisen tilan ja kansainvälisen lain loukkaukset ovat käyneet yhä säännöllisemmiksi.

Humanitaarisen tilan kaventuminen on vaikeuttanut avun viemistä tarvitseville, ja joissakin tilanteissa sotilaiden tuki on ollut välttämätöntä avun perille saamiseksi. Sotilaiden mukaantulo avustustoimintaan on puolestaan nostanut kysymyksen humanitaarisen avun puolueettomuudesta. Siksi on entistä johdonmukaisemmin pitänyt määritellä ne periaatteet, joiden pohjalta sotilasapua voidaan käyttää.

EU noudattaa asiassa vuonna 2006 uudistettuja ns. Oslon suuntaviivoja. Niiden mukaan sotilaalliset toimijat voivat antaa arvokasta tukea katastrofitilanteissa. Sotilasavun käyttö on kuitenkin perusteltua vain silloin, kun avun perillemenoa ei millään muulla keinoin voida taata.

Humanitaaristen toimijoiden on aina johdettava avustustyötä, myös sotilas-apua käytettäessä. Päätös hyväksyä sotilastoimijoiden henkilö- tai välineapu tulee perustua tarpeeseen, ei resurssien tarjontaan.

EU on aktiivisesti tukenut YK:n pyrkiä uudistaa kansainvälisen humanitaarisen avun järjestelmää. Selkeä parannus on YK:n perustama 500 miljoonan dollarin hätäapurahasto, jonka avulla pystytään joustavammin vastaamaan akuutteihin kriiseihin ja alirahoitettuihin operaatioihin.

YK on myös vahvistanut järjestöjen välistä työnjakoa ja koordinaatiota nimeämällä kullekin sektorille johtavan järjestön. Uutta ovat myös yhteisrahastot, joilla pyritään nopeuttamaan ja rationalisoimaan avun antamista.

Suomen oma humanitaarisen avun linjaus heijastelee hyvän avunannon periaatteita.

Uudessa kehityspoliittisessa ohjelmassa Suomi korostaa muun muassa humanitaarisen avun ympäristövaikutusten arviointia ja tarvetta vahvistaa laajan turvallisuuden, humanitaarisen avun ja muun kehitysyhteistyön välistä jatkumoa.

Ulla-Maija Finskas
Ulkoasiainministeriön humanitaarisen avun yksikön päällikkö
Mielipidekirjoitus Helsingin Sanomissa 28.11.2007

Suomen humanitaarisen avun tärkeimmät kanavat ovat UNHCR, ICRC/IFRC, WFP, WHO, UNICEF ja UNRWA, UNHCR sekä suomalaiset kansalaisjärjestöt SPR, KUA, FIDA ja Pelastakaa Lapset

Ulkoministeriö maksoi humanitaarista apua vuonna 2007 yhteensä yli 69 miljoonaa euroa, mistä Afrikkaan kohdentui lähes 39 miljoonaa euroa.

Humanitaarisen avun pysyvä puolueettomana

Humanitaarinen apu kohtaa uudenlaisia haasteita, todettiin ulkoasiainministeriön globaaliasioiden osaston järjestämässä seminaarissa Helsingissä 12. helmikuuta.

Riippumatonta humanitaarista tukea tarvitaan ehkä enemmän kuin koskaan ennen. Ihmisen aiheuttaminen kriisien lisäksi ilmastonmuutoksen lisäämät ja voimistamat luonnonkatastrofit kasvattavat avuntarvetta kaikkialla maailmassa. Terrorisminvastaisen sodan synnyttämässä vastakkainasettelun ilmapiiressä avustustyöntekijöitäkin painostetaan valitsemaan puolensa.

Humanitaarinen apu kohtaa poliittisia paineita

Feinstein International Centerin (FIC) tuoreiden tutkimustulosten mukaan terrorisminvastainen sota on muokannut ja vääristänyt humanitaarisen avun kohdentamista. Tutkimuslaitoksen Humanitarian Agenda 2015: Principles, Power and Perceptions -hankkeessa tarkastellaan humanitaarista toimintaa tasapuolisuuden, terrorismin vastaisen sodan, turvallisuuden sekä poliittisen sidonnaisuuden näkökulmista. Tutkimus koostuu 14 maakohtaisesta tapaustutkimuksesta. Tutkittavien maiden joukossa olivat esimerkiksi kriisipesäkkeet Irak ja Afganistan sekä Suomen pitkäaikainen kehitysyhteistyön kumppanimaa Nepal. Riippumattoman avustustoiminnan kannalta tutkimustulokset ovat hälyttäviä. "Tulokset osoittavat humanitaarisen toiminnan olevan kriisissä", hankkeesta kertonut FIC:n tutkija Antonio Donini kiteytti. Syyskuun 2001 terrori-iskujen jälkeisessä maailmassa avustustoimintaa ohjaavat huolestuttavan usein inhimillisten tarpeiden sijaan poliittiset taustavaikuttimet. Näin tapahtuu etenkin kriisialueilla.

Ihmisluonto luontoa suurempi haaste

Tilaisuudessa puhunut YK:n humani-

taarisesta avusta vastaava apulaispääsihteeri John Holmes tunnusti avun suunnittelussa ja toteuttamisessa olevan roimasti kehitettävää.

Holmesin mukaan on selvää, että paikallisten katastrofien lisäksi ilmastonmuutoksella on laaja-alaisia seurannaisvaikutuksia. Tulvat, kuivuus ja merenpinnan nouseminen synnyttävät uudenlaista pakolaisuutta. Taistelu rajallista resurssista kärjistyy, mikä aiheuttaa turvallisuusuhkia. "Ilmastonmuutos ei ole mikä tahansa turvallisuuskyseisyys, vaan se on mahdollisesti aikamme tärkein turvallisuuskyseisyys", Holmes sanoi. Avainasemassa ovat ihmisten asenteet. "Suurin uhka ei kuitenkaan ole luonto, vaan ihmisluonto. Meillä on taipumusta toimia liian myöhään", Holmes totesi.

Jenni Karjalainen

Lyhennelmä, www.formin.fi 13.2.2008
Loppuraportti 'Humanitarian Agenda 2015-The State of the Humanitarian Enterprise' julkaistu (<http://fic.tufts.edu/>)

Katastrofien uhrin joutuvat usein kaksinkertaisen syrjinnän kohteiksi. Ihmisten, ja myös avustustyöntekijöiden, toiminta saattaa lisätä olemassa olevien rakenteiden ja asenteiden synnyttämää syrjintää. Liian usein vähemmistöt ja syrjäytyneet jätetään suunnittelun ja avun ulkopuolelle. Heillä ei ole puolestapuhujia ja heidän äänensä hukkuu muiden alle. Vanhukset kuolevat nuoria useammin aliravitsemukseen katastrofeissa. Vähemmistöjen sulkeminen koulutuksen ja tiedotuksen ulkopuolelle heikentää entisestään heidän mahdollisuksiensa nostaa esiin tarpeitaan. Valtaosassa meneillään olevia selkkauksia identiteetin ja kulttuurin tuhoaminen on selkeä osa sodankäynnin tavoitteita. Lisäksi esimerkiksi naisten systemaattiset raiskaukset osana sodankäyntiä tähtäävät paitsi yhteisön selkärangan tuhoamiseen myös perinteiden hävittämiseen. Jos paikallista yhteistyökumppania ei ole tai se edustaa enemmistöä, avustustyöntekijät pystyvät heikosti puolustamaan vähemmistöjen oikeuksia saada humanitaarista apua.

Ote pääsihteeri Kristiina Kumpulán, SPR, puheenvuorosta
Diakonian tutkimus DTS, 1-2008

PROVIDING HUMANITARIAN ASSISTANCE IN COMPLEX EMERGENCIES

a call for effective coordination

The UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) organised the 81st UN Civil-Military Coordination training course in Sarajevo in February 2008. The courses, running several times a year on three continents, offer a thorough training in understanding how the modern humanitarian relief operations are managed, coordinated and operated in increasingly complex crisis situations. As the name of the course suggests, it also purports to increase awareness of the need and rules of military and civil agents operating together in a relief operation without losing the civilian nature of the task at hand. The Sarajevo course I participated in was offered for both representatives of the civil society and the army. I would warmly recommend the course for anyone engaged in humanitarian relief work, especially women whose participation is actively encouraged by the OCHA (for more information please visit OCHA's website, www.ocha.org).

The need for coordinating humanitarian relief operations is obvious for anyone who has ever participated in one on the ground. The number of agencies present, be they NGOs, governmental missions or UN agencies, is sometimes stunning, even. Their work may overlap which is, obviously, a wastage of the already scarce resources. This may also cause donor fatigue in the absence of clear results and in competing operations. Information on the actual needs of the crisis area and its population may also be insufficient in the absence of coordinated flow of relevant information. Finally, the cooperation with the aid-receiving country calls also reliable partners and a clear plan of what is to be done, where, when and by whom.

High-ranking negotiators on behalf of the relief agencies may also be needed in cases where the government is reluctant to allow aid workers and operations to work in its territory. Managing the aid work for the victims of the present crisis in Myanmar is a sad example of the inability to provide aid effectively when

the recipient government is not willing to accept foreign intervention.

OCHA's priority areas

UN has in its organisational structure placed the coordination of humanitarian affairs under the mandate of the OCHA. It is headed by a UN Under-Secretary-General, at the moment Mr. John Holmes.

OCHA was established in 1997 with three priority areas: policy development, advocacy for humanitarian issues and coordination of humanitarian emergency responses. Its guidelines of operation are, i.a, to mobilize and coordinate effective and principled humanitarian action in partnership with national and humanitarian actors in order to alleviate human suffering in disasters and emergencies, advocate for the rights of people in need and facilitate sustainable solutions.

OCHA operates both at UN Headquarters-level and at country-level. The Resident Coordinator/Humanitarian Coordinator's task is to operate as a focal point for the humanitarian agencies and as a intermediary between the government, the aid agencies and the UN.

The increasingly complex nature of modern disaster situations has demanded new modes of delivering the humanitarian aid to the needy ones in the disaster areas. In countries like Afghanistan, Sudan and Somalia, for instance, the natural crises, such as drought and the ongoing internal conflict have created a situation where delivering aid may be life-threatening or impossible for logistic reasons.

OCHA has taken up the challenge to engage military agents in humanitarian affairs. In ideological terms, this may not be an easy equation to many humanitarians. Their fear is that the presence of military forces jeopardises the humanitarian nature of the operation and causes mistrust among the aid-receiving population. Military agents, in their part, may feel their operating standards do not fit

in with the humanitarian-natured principles.

Humanity, neutrality and impartiality

International community has started to regulate in legally non-binding guidelines civil-military cooperation. Oslo Guidelines from 1994 (updated in 2006) stipulate the standards on the use of foreign military and civil defence assets in disaster relief. In all operations conducted in cooperation with the military, the leadership is in the hands of a civilian person and the nature of the operation is civilian and humanitarian. The guidelines also prohibit the use of the armed forces of the belligerent countries. This would mean, in practice, that in Iraq, e.g, American armed forces could not be used for humanitarian operations.

Another important piece of international agreements is the 2003 Guidelines on the use of military and civil defence assets to support United Nations humanitarian activities in complex emergencies. The UN finally, adopted in 2006 Guidelines on humanitarian negotiations with armed groups.

In conclusion, I would like to give an example of humanitarian operation in a complex emergency situation. The World Food Programme, operating from Nairobi, has delivered food aid to Somalia by using naval vessels. In the absence of safe road connections to Somalia, the only feasible option has been to deliver the food off the shore Kismayu where the locals have come to the boats and brought the food in their boats to the land. The WFP has no control after that over the food. The organisation is well-aware of the possibilities of the food ending in wrong hands but 'for the time being' it cannot deliver the food in any other way. One option might be negotiating with the warring factions on access by road, pursuant to the above mentioned 2006 UN Guidelines.

Sari Sirva
Researcher, Faculty of Law
University of Turku

Somalia: "Oh My Gosh, Pirates!"

Strange how an African country can be moving from prolonged chaos to violent collapse and no one in the world notices until a couple of European boats get seized by armed gunmen. War-ravaged Somalia is in the worst shape it has been in for years - which, for this devastated country that has not had a proper government for nearly a generation, is really saying something. Yet, neither of the two resolutions currently in preparation at the UN Security Council mention the 85 dead in Mogadishu last weekend, or the exodus of newly displaced persons from that city, or Ethiopian shelling of civilian areas or the dwindling international humanitarian response.

Instead, one of the resolutions proposed by France, the United States and Britain is a reaction to the hijacking of a French yacht and a Spanish fishing vessel, and would authorize countries to fight piracy off Somalia's coast. It is like watching flames engulf your neighbor's house and calling in the fire brigade to help you wash your car. The death and displacement in Somalia is caused by the violent confrontation between the evaporating transitional government troops and its Ethiopian allies on the one hand, and insurgents on the other.

Officials in African and western capitals shrug their shoulders when confronted with the dire situation in Somalia. A lack of political will, investment and imagination has made Somalia a hopeless case in their eyes.

Realizing no one in power cares in the slightest, most international media have also been ignoring Somalia, barely mentioning the recent heavy fighting in Mogadishu for example.

Ethiopian troops have been accused of having targeted mosques and killing religious leaders and civilians in the north of the capital. Whole areas of Mogadishu were sealed off, leaving outsiders only to guess the gravity of the plight in those sectors. Did anyone hear about any of this?

But pirates taking a French luxury yacht? That story was hard to miss. According to the United Nations, 2.5 million people are in urgent need of assistance in Somalia. 750,000 alone were displaced from Mogadishu over the last 15 months. Critical water shortages and a severe drought have befallen central and northern Somalia further aggravating the hardship for the civilian population.

The verdict seems to be clear: combined Ethiopian, African Union troops and transitional government forces have failed to establish security in the capital Mogadishu, or any other part of the country.

Islamist al-Shabaab militants in southern and central Somalia are combining their military operations with political outreach. Ultimately, the rise and consolidation of an Islamist movement pursuing a regional and international agenda will create a growing threat to the rest of the Horn of Africa.

A narrow window of opportunity has emerged in the form of Somali Prime Minister Nur Hassan Hussein's recent offer to negotiate with both the internal and external opposition, including al-Shabaab, many members of which belong to the clan controlling Mogadishu, the Hawiye. This bold political initiative led by a widely respected figure, if seized upon, could potentially usher in an inclusive Somali national political dialogue.

But it now faces a steep hurdle, if not a fatal blow, from the U.S. designation of al-Shabaab as a terrorist organization. Whether well founded or otherwise, the U.S. move - preceded by the latest American air strikes on Doble in southern Somalia - could undercut the prime minister's initiative, widen the rift between the president and the prime minister and undermine local and international efforts to facilitate a political resolution to the Somali crisis.

The lack of strategic engagement by the international community is a significant obstacle to progress. The efforts of the

UN special representative, Ahmedou Ould-Abdallah, to build greater cohesion among members of the international community should be encouraged, and he should be supported to build a strategy for a meaningful peace process.

This new political process should work to achieve an end to the current insurgency. The first point on the agenda for negotiation should be a cease-fire. Involved parties need to be given security guarantees in order to agree to it and truly engage in political dialogue. For the opposition this might involve a clear plan and timeline for phased Ethiopian withdrawal supported and monitored by the international community. The Ethiopians would be given guarantees about greater Somalia claims and other security concerns.

The negotiations should include an agreement on the borders of the federal state, its internal divisions and the devolution of powers between states and central government. Also, a national reconciliation process should put an end to the cycle of revenge that has ruined the country for over two decades. The incentive for the parties to discuss this issue would be accountability mechanisms that would apply to perpetrators of crimes committed by all sides of the conflict. Finally, there must be an agreement on an electoral process leading to a democratic election of political leaders.

All this may seem quite a reach for a collapsed state like Somalia. But if world leaders and the international media gave this the kind of priority they have given the pirates, then progress would be far easier.

Daniela Krosiak and Andrew Stroehlein (International Crisis Group)
International Herald Tribune www.iht.com
28.4.2008

Somalia, Afghanistan, Iraq top index of weak states

Somalia, Afghanistan, the Democratic Republic of Congo and Iraq are the four weakest states in the world, according to an index of fragile nations released by two U.S. think tanks recently. The Brookings Institution and the Center for Global Development ranked 141 developing countries according to their performance in four core areas – economic, political, security and social welfare.

Using those indicators, Somalia, Afghanistan, Democratic Republic of Congo headed the list and were designated as “failed states.” They were followed by Iraq, Burundi, Sudan, Central African Republic, Zimbabwe, Liberia and Ivory Coast.

“Given the role that weak states can play as incubators and breeding grounds for transnational security threats, building state capacity should be a higher priority for U.S. policy,” said the report.

A weak state is defined as one lacking the capacity to establish and maintain political institutions, secure the population from violent conflict and control their territories or to meet the basic needs of the population.

Following the Sept. 11, 2001 attacks against the United States, studies indicated weak states threatened world security and the Bush administration said dealing with those fragile nations was a national priority.

But the Brookings Institution’s Susan Rice, who co-authored the index, said there had not been a big enough focus, particularly in sub-Saharan Africa where most critically weak states were located. “For all of our newfound rhetoric after 9/11, the U.S. government has yet to generate any kind of coherent approach to strengthening the capacity of weak states,” Rice, who is also an adviser to Democratic presidential hopeful Barack Obama, told Reuters.

The report also included a “watch list” of countries that should be monitored by policymakers because of their significant weakness. Those included Syria, Algeria, the Philippines, Cuba, Paraguay, but also Russia, which ranked 65 on the overall list as well as India at 67 and China at 74.

“We have to get out of the habit of assuming that states we have come to believe are rising powers – China, Russia and India – are all strong states,” said Rice.

The report said there was a direct link between low income and a state’s weakness. Developed nations should make anti-poverty programs a higher priority.

“Poverty fuels and perpetuates civil conflict which swiftly and dramatically reduces state capacity. Yet still lacking from the George W. Bush administration are any comprehensive strategies to address poverty in the world’s most challenging institutional environments,” said the report.

It also urged that aid should be better targeted in failed and weak states with an emphasis on improving security.

For example, in Iraq and Afghanistan where the United States is most deeply involved, the report said U.S. troop levels were inadequate to stabilize both nations.

There had also not been a great enough effort to improve economic recovery and governance in those nations and too little was devoted to job creation and social services.

Sue Fleming for Reuters Feb 26, 2008 www.alertnet.org

Of the tamarind and cosmopolitanism Nuruddin Farah

In the vicinity of the courts in Somalia, it is common for one to see clutches of men loitering with intent. Some of the men who hang around at the entrance to the courts are there to help you write your letters because you happen to be illiterate; some to find you a lawyer at short notice; but the majority are there to bear false witness. Decently dressed in a manner that attracts no attention, the men wait as patiently as vultures perched on the highest point of a roof in the neighbourhood of an abattoir. Actors manqué, they entertain themselves with humorous anecdotes about many a vulnerable client, now satisfied, whom they served at the payment of a fee. These professional men are so alert they stir into action at the sight of a gullible man or a woman with a problem. And they offer their services for a price and in cash. That they can tell the pregnable state of the person as soon as he or she comes into view is an advantage that serves them well. When you come down to think of it, it is all part of an act: the judges know the men who bear false witnesses, as do the jurors and the public too. We allude to “Carais Ciise”, in the region of Somalia where I come from, when we wish to imply that So-and-so is bearing false testimony, or tells lies knowingly, and benefits from doing so.

I can think of many such witnesses, among them a number of well-known writers. Not committed to telling the truth and lacking deep knowledge of the areas about which they write, these givers of “false testimony” are easily discerned, especially by locals. But not so for many of their readers, least of all those who are unfamiliar with the faraway areas about which these false witnesses write. I won’t mention the names of these writers, because it would not be good etiquette to do so. What I would like to do, instead, is to give another kind of testimony when the notion of truth suffers unimaginable abuse at the hands of an entire community or a group of professionals and when truth is comprised. I am referring here to the commentaries and other forms of reporting by journalists, writers or political analysts, who offer us misguided testimony when it comes to Somalia, when they should know better.

My argument is that much of the commentary on the Somali civil war is based on a false premise in the form of a cliché, an easy peg on which to hang a misguided theory. We are told again and again that the Somali civil war is the consequence of an age-old clan conflict that has only lately gone awry. The clan is viewed by many of the commentators as the single most important issue, pitting one family or groups of families related to each other through blood against others who are not related to them by blood. This view is also erroneously held by a large number of Somalis, who ought to know better, but who don’t, for reasons to do, I think, with a sense of intellectual tardiness.

Excerpt from from Nuruddin Farah’s essay with the same title published in webjournal El-Ghibli in June 2004 and in Halabuur, Vol. 2, Nos 1&2, 2007 (www.halabuurcentre.org)

Sad Day for Mama Suubban

It was around the third quarter of 2006 when the Ethiopian-Backed Transitional Federal Government and the defunct Islamic courts were set on a collision course following a bitter anguish of a political war over who should run the country. To large extent, this has hastened, if not directly caused, the collapse of Khartoum talks.

Winds of war started blowing fiercely as TFG squeezed itself in Baidoa town while the Islamic courts had their feet firmly on much of the Southern parts of Somalia, lashing out exaggerated acrimony to threaten and eventually dislodge the TFG. It was beyond doubt that an armed clash was imminent but mama Suubban had dreams of a different sort. She wanted to see peace in her country.

Right after concluding her Cishaa prayers and well before she went to bed, Mama Suubban, a Somali mother in her seventies, stretched herself on a small Somali mat (Salli), which was barely enough to accommodate all of herself. Her face was fixed on the moon, which supplied a glint of hope as it glowed brightly on a land that hardly knew modern lights.

Before the Ethiopian invasion, Mama Suubban lived in a ruined part of Mogadishu where electricity was a privilege rather than a right. As her legs were stuck out due to space insufficiency she felt the warmth of the breathing sand. The old lady explored the shining spots of her mind where most of her memoirs were quite active. In sailing on the calm waters of her dream ocean she saw herself carried away by waves of illusion, which pushed her the shores of sadness.

Listening to the sound of her soul, Mama Suubban, almost half sleep, heard echoes of mixed feelings which evoked fear in her mind. But before falling to a full blown slumber, Mama Suuban, with her rosary dangling between her skinny fingers, said this prayer:

Oh Allah
Lord of the universe
Please save Somalia
Please avoid further bloodshed

Suubban was not praying without a reason. She knew what war has done to her in person and to the entire nation of Somalia. It was in the 40's when Suubban, then in her early teens, lost her father in a war with the Italian colonial force inside Mogadishu. He was a freedom fighter, a member of the SYL party who acted as the spearhead of the struggle for independence. He always fought in the frontline during the uprisings against the colonial administration. Armed with spears, stones and clubs, the Somalis clashed these days with the Italian police several times to get rid of the colonizers from the motherland.

The death of Mama Suuban's father, Farah, constituted a huge tragedy on the part of the family. Mama Suuban was left orphan in the hands of a relative as poverty denied her mother to take care of her. Being an extra member of her new family Suubaban was seen more of a burden than a child who needed support both emotionally and materially.

She was systematically exploited by making her an unpaid house girl or jaariyad, putting most of the household chores upon her shoulders. When Somalia became independent, little was said about the Somali heroes who had sacrificed their lives for the sake of the country, let alone offering care and protection to the loved ones they had left behind.

At an early age though, Mama Suuban got married to a man who later joined the Somali National Army. But out from nowhere and with such a harsh blow and intensity, tragedy had visited her again when her husband was killed in the 1977 war between Somalia and Ethiopia. She had become a single parent raising children with a meager income she generated from Uusi and Catar sales.

Mama Suubban witnessed a third murder episode when her elder son Jamal was shot dead in Mogadishu by marauding thugs. Not only that but Mama Suubban has lost two more sons in the horrible fire fight with the US Rangers in October 1993 after a rocket propelled grenade landed in their house. She is old now and desperately helpless, living as a displaced person around Ceelasha biyaha. She is being taken care of by her daughter Salaado who herself is raising a child born out of rape. In May of last year an Ethiopian soldier attacked and subsequently raped Salaado in her house when the Ethiopians went there for a fake weapons search exercise.

The worst thing that happened to Mama Suubban is not the death of her sons but the birth of her grandson. Behind the shacks of their new settlement, Salaado gave birth to the first baby-boy fathered by an unknown Ethiopian soldier. The deep look in the eyes of some relatives who were present at the delivery site suggested throwing or even killing the baby. But others thought that harming an innocent baby "will never solve our problem". So what do you think we should do with this baby?

Mama Suubban sees the baby as a mark of shame in the soul of all Somalis, a sign of defeat, a shock and a constant humiliation to live with.

When the baby was born, Mama Suubban covered her face with her palms and flinched back as if she was forced to kiss fire. Worse still the birth of this baby coincided with the preparations and celebrations of the International Women's Day. Siddeedda Maarso has brought joy to millions of women around the globe but in the case of Mama Suuban, her daughter and the entire women of Somalia, 8 March heralds tremendous pain and despair.

Abdi-Noor Mohamed
Writer and filmmaker, Gävle, Sweden
www.hiiraan.com

Top economist calls for massive increase in aid for agriculture in Africa

NAIROBI, Kenya: Africa's food production could double in a matter of years and help stabilize spiraling food prices if wealthy nations help small farmers with simple agricultural reforms, a top U.S. economist said Thursday.

Jeffrey D. Sachs, the head of Columbia University's Earth Institute, said wealthy nations had neglected aid for agriculture for decades in the mistaken belief that market forces would stimulate farmers to invest in good practices. But he said increased production requires money for fertilizer, water management and high-yield seeds - things many poor farmers do not have and the international community has not been willing to provide. "While the ideological barriers (to giving aid to agriculture) are being broken, the financial ones are not," he told journalists in Kenya's capital, Nairobi. "There's still no money really to get this done."

Sachs said about US\$10 billion should be made available to small farmers through a global fund, and cited the example of Malawi in 2005 to show that simple interventions can increase crop yields dramatically. Despite strenuous objections from international donors, Malawi's government made vouchers available to farmers to buy fertilizer - and the subsidy, combined with good rains, doubled the country's yield, he said.

Rising food prices are giving governments an added impetus to invest in agriculture. The price of rice and other staples has risen more than 40 percent since mid-2007. Last week's deadly cyclone in Myanmar - a large rice exporter - helped push them even higher.

Soaring fuel prices, the diversion of land to biofuels, poor weather and growing demand from the burgeoning middle classes of India and China have contributed to the jump in prices. And the price increase have sparked riots and protests in the African nations of Egypt, Cameroon, Somalia, Senegal and Burkina Faso as well as in Asia and the Caribbean.

"We're absolutely just bouncing from one crisis to another in an overwhelmed system which has at the core a more fundamental systemic problem, which is that we are pushing up against real limits" in supply, said Sachs. Biofuels, once touted by the green lobby as an environmentally friendly alternative to coal and oil, were a particularly bad idea since they gobbled up land needed to grow food, he said.

Scientists also say producing them creates more carbon than using fossil fuels, and Sachs said investment in them was "a waste of money and it's a bad idea."

The United States has budgeted about US\$6 billion on subsidies for biofuels annually.

In addition to stopping biofuel subsidies, food prices can also be eased by "scaling up proven technologies which are beyond the reach of the poorest of the poor" like simple irrigation techniques and drought-resistant seeds. Currently 96 percent of farms in Africa rely solely on rain. Despite leaps in technology, the continent has not seen an increase in grain production for some 50 years.

Sachs estimated it would cost every person in the developed world \$10 to double Africa's food production but said rich countries had "basically left the poorest of the poor to their misery." Investment was urgently needed, he warned, and the poor countries who were suffering most from rising prices were unable to fund necessary reforms on their own.

"You can't start when you have nothing," he explained.

The Associated Press Thursday, May 8, 2008

The affordable Chinese

China makes its way to the hearts and minds of developing countries by building roads, sports stadiums, national theatres and water wells. Chinese businessmen come to Africa, for example, with a spade, hammer and cash in one hand and their cheap merchandise and business deals in the other. Mention America, and people will immediately think of its firepower; mention China, and people will point at everything they use in their homes, offices and farms.

Look at the manufacturer of any computer equipment or software, designer clothes or accessories, entertainment and music. All you can see is "Made in China". With America and Europe closing their markets to the Third World either through stringent and self-serving trade regulations, painful property rights, environmental claims or selective binding of human rights to international trade, China has become the only open market for small African and Asian businessmen. Even shopkeepers in rural African villages order their stocks from China.

Obviously, in the scramble for African and Asian markets, China may have expediency on its side. And expediency may be the mantra of the new age global business. With oil prices skyrocketing and rising food prices hurting millions of people around the world, Third World people may not have the luxury to waste time on China's ugly arms deal with Zimbabwe or its unethical oil investments in Sudan and elsewhere. Their real concern is where they can get the next shipment of rice or flour with the most affordable price. As of today, only China gives value to their meager resources. So the developing world sees the "ugly Chinese" as the affordable Chinese.

*Bashir Goth, PostGlobal
www.washingtonpost.com*

Howsha suldaanka iyo xilka saaran

Suldan Mohamed Abdi muxuu yahay xiriirka ka dhexeeya salaa-diinta, mujtamaca iyo xukuumada markaa jirta?

Suldaanku marka hore waa xildhaqameed, waa xil soo jireen ah oo mujtamaca soomaaliyeed iyo islaamkuba uu yaqaano oo aan ku gaar ahayn Soomaalida, taariikhdeena marka la eego uu yahay dhaqan ka horeeyay imaanshihi gumaysiga.

Gumaystihii markuu yimi soomaaliyana uu arkay mas'uuliyadan inay tahay mid soo jireen ah ayaa si uu u wiiqo wuxuu sameystay mas'uuliyado kale (cuqaal) oo madaxdhaqameed ah oo mushahar ka qaata dowladaha inkastoo intabadan aysan mushahar qaadan imminka, laakiin qaabkii loo sameeyay wuxuu ahaa in lagu wiiqo ama lagu yareeyo awoodii ay salaadiintu haysan jirtay.

Cuqaashii la sameeyay aad ayay ula shaqayn jireen dowlada si arimaheeda ay u fuliyaan, marka dhanka kale laga eegana cuqaashu mada-xdhaqameedkii salaadiinta taageero ayay u noqotay oo waxay noqdeen dad qabta howlihii hoose ee reeraha, hadday tahay magtii, heshiisiinta dadka isqabtay iyo ururinta magaha oo raadraac ayaa loo sameeyay.

Howsha suldaanka iyo xilka saaran

Suldaanka howshiisu waa xilsharfeed isagoo matalaya bulshada soomaaliyeed. Sideedaba qofka suldaanka ahu markuu joogo meel soomaali ay joogto keligeed, soomaalida oo dhan suldaan iyo madaxdhaqameed oday ayuu u yahay, markuu joogo meeshii laga soo doortayna dadkii soo doortay ayuu ayuu matalayaa oo oday u yahay.

Suldaanka howsha uu qabtaa waxaa ugu muhiimsan dadka soomaaliyeed markay tashanayaa oo go'aan gaarayaan ayuu wixii ay isku soo afgartaan oo go'aan ku gaaraan ayuu uu guddoomiyaa oo u saxiixii. Waxaa dhici karta inuu go'aankii la gaaray uu talo ka bixiyo oo ku celiyo cuqaashii si wax ha looga bedelo, markii shirka la xirana lagama dabo hadlo.

Saladiintu ma aha dad colaadeed ee waa nabad ka taliye

Markay mushkiladaha adkaadaana suldaanka, cuqaasha iyo odayaashu way wada shaqeeyaan si loo helo xal wada qanciya labada dhinacba. Arimaha nabada cidda waxa ka qabata ee go'aamisa waa salaadiinta.

Xukuumada iyo suldaanka wada-haqeynta ka dhaxeysaa maxay tahay?

Anigu aragtidaan qabo waxay tahay in suldaanku xubin siyaasi ahayn, laakiin waydhacday in salaadiintu

qaarkood siyaasada ka qaybgaleen. Suldaanku axsaabta mucaaradka ah, kuwa muxaafitka ah iyo kuwaan cidna ku jirin dhammaantood suldaan buu uyahay waana inuu yahay qof dhexdhexaad ah oo lagu kalsoonyahay oo dowlada, axsaabta iyo sha-cabkaba runta u sheegi karo.

Mustaqbalka iyo sidii xal lagu heli lahaa?

Soomaalida nabadeeda ama meesha xalkeedu uu ku jiro ilaahay baa garanaya, marka labaadna soomali gacanteedu ku jiraa, oo Soomalidu waligeey way dagaalami jireen wayna heshiin jirtay taasna waxay dhici jirtay markay igayu keligood ahaayeen. Maantana haddii dhaqankii hore loogu laabto mushkilada jirto oo dhan xal ayay u heli karaan., heshiis banaanka ka yimaadana ma shaqaynayo oo horeybaan u aragnay.

Suldan Mohamed Abdi wuxuu ka qeyb galay seminaari lagu qabtay Helsinki 22.4.2008 oo ay soo wada qabanqaabiyeen Demo ry iyo HORN Organisation for Peace & Democracy Building

Suldan Mohamed Abdi osallistui Demo ry:n ja HORN Organisation for Peace and Democracy Building'in järjestämään seminaariin BUILDING PEACE AND DEMORACY IN SOMALIA – WAYS FORWARD.

Suldanin mielesta Somaliassa uskonnollisia ja perinteisiä johtajia tarvitaan rakentamaan rauhaa ja tässä kaikkia osapuolia yhdistävä voima ovat klaaninvanhimmat ja suldanit. Vaikka tällä hetkellä suurin osa heistä ei aktiivisesti osallistu rauhanneuvotteluihin, sillä poliitikot eivät soisi suldaaneille lisää vaikutusvaltaa.

Suldanien tehtävissä tärkeät periaatteet ovat puolueettomuus, objektiivisuus, luotettavuus ja avoimuus. Suldanit ovat rauhan tekijöitä eivät osallistu sotaan.

Nur Mohamud

Naiset häviävät, kun öljy rikastuttaa

Tunnettehan tämän tylsän uutisotsikon: "Raaka-öljyn hinta teki jälleen eilen ennätyksen, kun se maksoi niin ja niin monta dollaria barrelilta".

No, näin taas eilen maanantaina. Huippuhinta oli 117,40 taalaa.

Otsikon takana kuplii kuitenkin kokonainen häkellyttävien ilmiöiden universumi. Tuore Newsweek kertoo yhdestä.

Naisten huono yhteiskunnallinen asema monissa Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan maissa ei välttämättä selity islamin uskonnolla, vaan öljyrahalla.

UCLA:n eli Kalifornian yliopiston politiikan tutkija Michael Ross kävi läpi neljän vuosikymmenen aineiston 169 maasta. Tutkimustulos: öljyrikkaimissa muslimimaissa naisten rooli yhteiskuntaelämässä on paljon kehnompaa kuin öljyköyhissä muslimimaissa.

Islamilaisissa maissa työmarkkinat ovat tyypillisesti jakautuneet tiukasti naisten ja miesten ammatteihin, ja naisilla on alhaisempi koulutus kuin miehillä. Öljyraha voimistaa näitä piirteitä, Ross kertoo.

Naisten pääsy osaksi työvoimaa on tyypillisesti kulkenut tehdastyön kautta, Ross selittää. Ja kun naisilla on omia tuloja, kasvaa heidän vaikutusvaltansa.

Öljyllä vaurastuneissa maissa öljydollarit nostavat oman valuutan arvoa ja pitävät tuontituotteet edullisina. Se vähentää tarvetta sille, että maassa kehittyisi omaa teollista tuotantoa eli työpaikkoja naisille. Ja kun öljyvauraus nostaa palkkatasoa, ei toiselle palkalle perheessä ole tarvetta.

Esimerkiksi öljymaissa Saudi-Arabiassa ja Qatarissa naisista vain viisi prosenttia on työelämässä, kun taas vain niukasti öljyä omaavissa maissa Syyriassa ja Djiboutissa joka kolmas nainen käy töissä kodin ulkopuolella. Ero naisten osuudessa parlamenteissa on yhtä huomattava näiden maiden välillä.

Vielä selvemmin ilmiö on nähtävissä kulttuurisesti läheisten naapurusmaiden, Algerian ja Tunisian kohalla. Algeriassa öljytulot henkeä kohti ovat 937 dollaria, mutta naisilla on vain kuusi prosenttia kansanedustajapaikoista. Tunisiassa öljytulot ovat 61 dollaria per asukas, ja parlamentaarikoista naisia on joka viides.

"Öljy vahvistaa miesvetoista yhteiskuntajärjestystä ja valtajärjestelmää", on Rossin loppupäätelmä.

Voisi lisätä, että pakko on hyvä muusa. Pohjoismaissa jokainen kynnellä kykenevä nainen valjastettiin vaurastumistalkoihin sotien jälkeen.

Ilman mummujemme ja äitiemme ammatillista panosta olisi näiden maiden tasa-arvo- ja hyvinvointisaaga jotain aivan muuta kuin millaisena me sen tunnemme.

Katarina Baer, kolumni HS Talous 22.4.2008

Tietoa ja palvelua

Matti Vanhasen toisen hallituksen maahanmuuttopolitiittinen ohjelma nosti esille työperusteisen maahanmuuton edistämisen ja siitä seuraavat järjestelyt. Ministeriöiden välisen tehtävänjaon muuttuessa vuoden 2008 alusta sisäasiainministeriö vastaa maahanmuuttopolitiikasta ja -hallinnosta sekä kotouttamisen yhteensovittamisesta eri tahojen kesken.

Sisäasiainministeriön alainen Maahanmuuttovirasto (vuoteen 2007 asti Ulkomaalaisviraston) käsittelee ja ratkaisee edelleen ulkomaalaisten maahanmuuton, maassa oleskelun, pakolaisuuteen ja kansalaisuuteen liittyviä, yksittäisiä henkilöitä koskevia asioita.

Marraskuussa 2007 käynnistyi selvityshanke, jonka tavoitteena oli luoda edellytykset aktiiviselle, kokonaisvaltaiselle ja johdonmukaiselle maahanmuuttopolitiikalle, joka ottaa täysipainoisesti huomioon niin työvoiman tarpeen, maahanmuuttajien moninaiset lähtökohdat kuin kansainvälisen suojelun ja ihmisoikeuksien toteuttamisen velvoitteet. Hankkeen selvitysmiehenä toiminut suurlähettiläs Ole Norrback luovutti raporttinsa ministeriölle toukokuun alussa.

Yhdessä ministeriön asiantuntijoiden ja konsulttien kanssa Norrback ehdottaa merkittäviä muutoksia maahanmuuttohallintoon sujuvan maahanmuuton lisäämiseksi Suomeen. Selvitysmies painottaa työvoiman maahanmuuton lisäämistä, kotouttamisen tehostamista sekä Maahanmuuttoviraston ja maahanmuuttohallinnon toimintakulttuurin uudistamista asiakaslähtöisesti palvelua parantamalla ja käsittelyprosesseja nopeuttamalla.

Maahanmuuttovirastosta tulisi Norrbackin mukaan rakentaa hallitusohjelman hengen mukaisesti kaikkia maahanmuuton keskeisiä osa-alueita hallinnoiva keskusvirasto, jolle nykyisten lupa-asioiden lisäksi keskitettäisiin vastuu kotouttamisen toiminnallisesta yhteensovittamisesta, turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten vastaanoton koordinoinnista, viisumiasioiden toimeenpanotehtävistä sekä etnisestä tasa-arvosta.

Maahanmuuttokirjasto

Alunperin työministeriössä sijainnut Maahanmuuttokirjasto on nyt osa Maahanmuuttoviraston oikeus- ja maatietoyksikköä. Kirjaston kokoelma sisältää kirjallisuutta maahanmuuttajista ja muuttoliikkeeseen läheisesti liittyvistä ilmiöistä sekä lähtömaiden olosuhteista. Muita pääaihepiirejä ovat pakolais- ja maahanmuuttopolitiikka, rasismi ja etniset suhteet, muut pakolaisuuteen liittyvät kysymykset sekä kotoutuminen. Kokoelmaa kartutetaan silmälläpitäen maahanmuuttoasioiden parissa työskentelevien tarpeita.

Maahanmuuttokirjasto on avoinna yleisölle tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin kello 12–15 osoitteessa Panimonkatu 1, Helsinki (p. 071 873 3097, sähköpostiosoite kirjasto@migri.fi).

Hagi Abdullahi, Sadio Dhuubow & Mohamed Guled

Hyvät ystävät, tervehdin teitä Suomi-Somalia seuran puheenjohtajana ja YK:n pakolaisjärjestön Euroopan operaatioiden johtajan Pirkko Kourulan puolesta.

Suomi-Somalia seura on perustettu ystävyysseurana jo yli 20 vuotta sitten, mutta sen työ ja tavoitteet ovat muuttuneet Somalian sisällissodan ja meidän tänne pakolaisina muuttaneiden kautta. Viime vuosina painopisteemme on ollut kehitysyhteistyössä Somaliassa ja tiedotustyössä, mistä todisteena eilen ilmestynyt KOOR-lehti, jota on täällä jaossa. Merkittävä kulttuurihanke on lisäksi ensimmäinen suomi-somali-suomi –sanakirja, joka ilmestyy kevään aikana.

Tänään juhlimme 90-vuotiasta monikulttuurista Suomea ja minulla on kunnia luovuttaa seuran perustaman Pirkko Kourulan rahaston palkinto.

Pirkko Kourula on lahjoittanut rahaston seuralle pakolaiskysymyksiä käsitelleen väitöskirjansa myynnistä kertyneestä tuotosta. Rahaston tarkoituksena on kannustaa somalitaustaisia nuoria opinnoissa ja kulttuurien välisessä vuoropuhelussa.

Rahaston tunnustuspalkinto jaetaan nyt viidennen kerran: kahdella ensimmäisellä kerralla palkinnon saivat yhteensä kaksitoista opiskelijaa tai vastavalmistunutta nuorta naista. Vuonna 2004 palkinnon saivat kolme yhteiskunnallisesti ansioitunutta nuorta naista: Fardowsa Baraale, Habiba Ali ja Run Salad ja vuonna 2005 Shukri Omar Ahmed

hänen erityisen kiinnostavasti ja haastavasti pakolaiskysymyksiä tarkastelleesta dokumenttiutuotannostaan.

Tänä vuonna palkinnon, kunniakirjan ja 1000 euroa, saa Suomen Somaliopiskelijoiden Yhdistys – Somali Finnish Student Association.

Kunniakirjassa Pirkko Kourula sanoo: "Haluan onnitella ja kiittää teitä arvokkaasta, luovasta ja monipuolisesta panoksestanne somalitaustaisten ja muidenkin maahanmuuttajataustaisten nuorten kannustamisessa tarttumaan suomalaisen yhteiskunnan tarjoamiin koulutus- ja vaikuttamismahdollisuuksiin."

Palkinnon vastaanottavat yhdistyksen nykyinen puheenjohtaja *Sadio Dhuubow* sekä ensimmäinen puheenjohtaja *Mohamed Guled*, jotka kertovat meille maahanmuuttajanuorten haasteista sekä Somaliopiskelijoiden yhdistyksen työstä ja suunnitelmista.

Toivotan onnea ja menestystä yhdistyksenne työlle!

Batulo Essak

Palkinnon luovutuspuhe Kinaporin palvelukeskuksessa järjestetyssä Suomen 90-vuotisen itsenäisyyden monikulttuurisessa juhlassa 5.12.2008

Vuoden 2008 palkinnon hakumenettelystä ilmoitetaan seuran sivuilla www.koor.fi kesäkuussa.

Vuonna 1986 perustettu kansalaisjärjestö
KEPA ry:n ja Kultti ry:n jäsen
Suomen Somalia-verkoston jäsen

Tiedotus- ja kulttuuritoimintaa

- Somalia tiedotuslehti 1987-1994
- KOOR 1995-
- Videotelokuvia ja valokuvanäyttelyjä
- Somalinkielen opas ja sanasto, 1992

Kehitysyhteistyötä

- Neuvolatoiminnan tukeminen 2003-
- Tuberkuloosin hoito ja koulutus 2004-7

Yhteystiedot

- PL 242, 00121 Helsinki
- suomi-somalia.seura@pp.inet.fi
- info@koor.fi
- keräys- ja jäsenmaksutili Sampo Pankki
800017-744379

Rahankeräyslupa (ESLH)

- OKU531A 31.5.2008 asti

Julkaisun tuottamiseen on saatu ulkoasiainministeriön kansalaisjärjestöille suunnattua tiedotustukea. Julkaisussa esitetyt näkemykset eivät välttämättä edusta ulkoministeriön virallista tai Suomi-Somalia seuran kantaa.

SUOMI-SOMALI-SUOMI -sanakirja

Suomi-Somalia sura tuottaa ensimmäisen suomi-somali-suomi -sanakirjan, jonka laajuus tulee olemaan 10.000 hakusanaa.

Sanakirja on tarkoitettu niin somalin- kuin suomenkielisten käyttöön.

Sanaston lisäksi kirjassa on kaksi tietoartikkelia. Sanakirjatyöryhmän puheenjohtaja on Muddle Suzanne Lilius.

Kirja ilmestyy omakustanteena syksyn aikana.

Nidotun kirjan ennakkomyyntihinta on 30 euroa + toimituskulut.

Tiedustelut ja ennakkotilaukset info@koor.fi.

When the knowledge is extended,
the will becomes sincere.

When the will is sincere,
the mind is correct.

When the mind is correct,
the self is cultivated.

When the self is cultivated,
the clan is harmonised.

When the clan is harmonised,
the country is well governed.

When the country is well governed,
there will be peace throughout
the land.

Confucius: The Great Learning
(c. 500 bce)

